

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

CUMHURİYET DÖNEMİ SOSYAL VE SİYASİ GELİŞMELER

Milli mücadelenin zaferle sonuçlanmasından sonra imzalanan Lozan Antlaşması'yla ülkenin yeni sınırları belirlenmiştir. Yeni kurulan devletin başkenti olarak Ankara uygun görülür. Daha önce kurulmuş olan Halk Fırkası seçime gider. Osmanlının devlet anlayışı ve izlediği politika terk edilerek yeni bir devlet sistemine geçilir. 29 Ekim 1923'te TBMM bir anayasa değişikliği ile Cumhuriyet'i ilan eder. Mustafa Kemal, ilk cumhurbaşkanı olur. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Atatürk Devrimleri denilen hızlı bir değişim süreci başlar. Batının kültür ve uygarlık anlayışları ile hukuk sistemlerini esas alan ve giderek bir inanç reformuna kadar uzanan radikal değişimler; hilafetin kaldırılması, eğitimin tek elden yönetilmesi, şeri mahkemelerin kaldırılması, tekke ve zaviyelerin kapatılması, şapka ve kılık-kıyafette yeniliklerin yapılması, takvim ve saat sistemlerinin değiştirilmesi, medenin kanunun oluşturulması, Latin alfabesine geçilmesi, lakap ve ünvanların kaldırılması, hafta sonu tatilinin cumadan Pazar gününe alınması, dilin özleştirilmesi için Türk Dil Kurumunun, tarih araştırmalarının yapılması için de Türk Tarih Kurumunun kurulması gibi çalışmalar ve yeniliklerdir.

Yeni devletin politikası "Yurta sulh, Cihanda sulh" ilkesidir. Çizilen sınırları ile Türkiye Cumhuriyeti topraklarının korunmasına önem verilmiş, Çanakkale ve İstanbul Boğazlarının savaş gemilerinin geçmesine kapalı tutulması, Hatay'ın ana topraklara katılması, II. Dünya Savaşına, Batılı ülkelerin tüm gayretlerine karşın katılmamak, tek partili sistemden çok partili sisteme geçiş, Kıbrıs Federe Türk Devletinin kuruluşu, kargaşa, anarşi ortamının son bulmaması sonucunda ordunun yönetime el koymaları Cumhuriyet dönemindeki önemli olaylardır.

CUMHURİYET DÖNEMİ EDEBİYATININ OLUŞUMU

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatını kendi içinde tam bir bütünlüğe sahip bir edebiyat süreci ya da başı sonu belli bir edebiyat dönemini ifade eden bir adlandırma olarak düşünmemek gerekir. Tanzimattan sonra başlayan çağdaşlaşma akımının son ve en büyük halkası ya da atılımı olmaktan başka türlü ele alınamaz. Yani bu edebiyatın oluşumunda Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde ortaya çıkan siyasi, sosyal, ekonomik olay ve durumların, yeni edebiyat hareketlerinin yadsınamaz bir yeri vardır. Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilan edilmesi, hilafetin kaldırılması, Tevhid-i Tedrisat kanununun kabul edilmesi, Harf devrimi gibi düzenlemeler, İslamcı ve Osmanlıcı görüşlerin büyük ölçüde önünü keser. Mistik ve tasavvufi eğilimlere de set çekerek birçok aydın ve yazarın dünyaya bakışı ve yaşam felsefesinde köklü değişimlere yol açar. Ankara'nın başkent olması, Anadolu'ya önem verilmesinde, içerik, dil ve biçim bakımından Halk edebiyatına, folklore yönelmede ve uzun süre boyunca Anadolu coğrafyası ve insanını temel alan yapıtlar verilmesinde önemli rol oynamıştır. TDK, TTK, Halkevleri gibi kuruluşların kurulması, güneş-dil teorisinin, Türkçe'nin özleştirilmesinin asıl kaynaklara yönelmede etken olduğu da bir gerçektir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Atatürk ilke ve devrimlerini benimsetmek gibi bir özelliği bulunan yurt sevgisi temalı tiyatro, şiir, roman türündeki yapıtlar, estetik ve sanatsal yönden zayıf olmakla birlikte, sayı bakımından oldukça fazladır. Daha sonraları Cumhuriyet'ten sonra Anadolu'ya yayılan eğitim kurumlarında yetişen şair ve yazarlar, içinde yaşadıkları toplumun sorunlarını kendi dünya görüşleri doğrultusunda dile getirmeye çalışırlar. Çevrelerindeki sefalet ve gerilik, köyden şehre göç, bu göçün yarattığı sıkıntılar ve gecekondu yaşamı, tarımda makineleşmenin doğurduğu sonuçlar, toprak kavgaları, sanayileşmenin ortaya çıkardığı yeni insan tipleri, ağa-ırgat, işçi-patron ilişkileri, ekonomik çekişmeler, cehalet gibi konular edebiyat yapıtlarında geniş yer tutar. II. Dünya Savaşının ortaya çıkardığı sosyal ve ekonomik sıkıntılar, dünyayı etkisine alan soğuk savaş, nükleer savaş tehdidi, bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler, yeni ideolojilerin bütün toplumları etkileyen durumu gibi değişimler daha sonraki yıllarda aydınları ve sanatçıları ister istemez etkilemiştir. Batı'nın model olarak alınması, kültürümüzün, maddi ve manevi değerlerin sarsılmasına ve karamsarlık içine düşmesine neden olmuştur. Bunun yanı sıra Batı edebiyatından çeviriler artmış, edebiyatımız kimi yönlerden zenginleşmiştir. Batıdan etkilendikleri her uygulama çabası, taklitçi bir edebiyat anlayışının doğmasına da yol açmıştır. Yapıtların çoğunun milli ve yerli kültürle ilgileri yok denecek kadar azalmış, eski edebiyat ise bu dönemde hiç ilgi görmemiştir. Bu kopuş 1960' tan sonra daha da artmıştır. Ülke gerçeklerinden kopuk olarak yazılan yüzeysel, çığ gerçeklikten bıkılmış, soyut konulara yönelme söz konusu olmuştur. Bu dönemde Batı'dan gelen varoluşçuluk ve gerçeküstücülük akımları da sanatçıların yaşama bakışlarıyla birlikte yapıtlarının anlatım ve düzenlemesini de değiştirmiştir. Son elli yıllık Türk Edebiyatı, Batı'dan gelen akımlar, sosyalist dünya görüşü, milli ve dini yaklaşımlar ve çok partili dönemde çeşitlenen politik tercihler doğrultusunda oldukça çeşitlilik göstermiş ve edebiyat çoğu kez bir araç olarak kullanılmıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE ÖĞRETİCİ TÜRLER

Edebiyatımızda düzyazının ortaya çıkışı, her ne kadar daha önceki dönemlerde olduysa da şiirin önüne geçmesi, daha doğrusu önüne geçmeye çalışması, Tanzimatla birlikte anılan gazete aracılığıyla olmuştur. Batıdan alınan birçok tür gazeteler aracılığıyla yaygınlaşmıştır. Ancak Cumhuriyet Dönemine değin ortaya konan düzyazıların şiire özgü bir düşüncü biçimine dayanan sanatlı düzyazı olduğu bir gerçektir. Cumhuriyet Dönemi, gazete ve dergilerin yaygınlaştığı; dolayısıyla düzyazının önem kazandığı bir dönemdir. Her gazetede her gün çıkan makaleler, fıkralar... dergi sayfalarına sıralanan denemeler, gezi yazıları, anılar... yazar sayısını arttırdığı gibi, onları değerlendirmektedir. Latin kökenli yeni Türk alfabesinin halk arasında kısa zamanda yaygınlık kazanması, Türk diliyle ilgili bilimsel çalışmalar, hem düzyazı türünde yapıt veren yazarları etkiledi hem de bu sanatçılar sayesinde daha ileri gitti. Gittikçe önem kazanan deneme, eleştiri, söyleşi...türleri öncelikle, bir otorite olarak sanatçıları değerlendiren Nurullah Ataç'la başladı. Türkçenin özleşmesi, devrik cümlelerin doğallık kazanması da yine onun çabasıyla gerçekleşti. Edebiyat tarihine kaynak olabilecek eleştiriler, makaleler, inceleme ve değerlendirmeler, kitap tanıtımları...ise daha olumlu ve bilimsel araştırmalarla ürünlerini vermeyi sürdürdü. Üniversitelerin sayısının artması; dolayısıyla bilimsel araştırma ve değerlendirmelerin çoğalması, edebiyat tarihi konusundaki bu olumlu yöntem, yol gösterici oldu; düzyazının gelişimini hızlandırdı. Dilin kullanımı, yansıtılan ya da söylenenlerin kanıtlanabilir oluşu ya da olmayışı gibi yönleriyle ayrı boyutlu öğretici ve yaşatıcı nitelikli yazılar iki düzyazı türü vardır. Her yazı bir amaca yöneliktir. Bu, bir düşünceyi açıklama, bir durum ya da olguyu çözümleme, bir kavramı belirleme biçiminde olabilir. Bu yolla yazar, okurların bilgi dağarcığını zenginleştirme, onları yaşama uygulayabilecekleri birtakım bilgilerle donatmayı amaçlar; kimileyin de okurlarının yerleşik inanç, kanı, tutum ve davranışlarını değiştirmeyi ister. Bunlara öğretici nitelikli yazılar denmektedir. Makale, fıkra, deneme, röportaj... gazete ve dergi yazıları olarak bilinirken; anı, gezi yazısı, yaşamöyküsü (biyografi) ..gerçek bir yaşam ve yaşantıdan kaynaklanan yazılardır.

DENEME : tanımlanması, belli bir kalıba sığdırılması zor bir tür olsa da özgürce seçilen bir konuyla ilgili kişisel görüşlerin bir tartışma ve sohbet üslubuyla dile getirildiği yazıdır deneme. Akla gelen her konuda, uzmanlık alanına girsin ya da girmesin, yazılabilir. Korku, kıskançlık gibi soyut kavramlardan çevre kirliliği, çarpık kentleşme gibi toplumsal sorunlara; insanların giyim kuşam tarzlarından, gelenek ve göreneklere kadar her şey denemenin konusu olabilir. Makaleden ve fıkradan bu yönüyle kolayca ayrılabilir deneme. Çünkü makale uzmanlık alanıyla ilgilidir, fıkra güncel olanla. Denemenin bir başka özelliği de kişisel görüşlerin, yorumların öne çıkarıldığı bir yazı türü olmasıdır. Kendi kendine konuşma, sohbet etme özelliği taşıyan denemede ben duygusu ön plandadır. Görüşlerin kesinlikle kanıtlanması gereği söz konusu değildir. İddiacı bir tutum yoktur, sadece görüşlerini ortaya koyma çabası içindedir. Kanıtları değiştirme gibi bir özellik taşımaz. Ahmet Haşim ilk örneklerini vermiştir denemenin. Suut Kemal Yetkin, Ahmet Hamdi Tanpınar, Selahattin Batu, Nurullah Ataç, Sabahattin Eyüboğlu, Azra Erhat, Orhan Burian, Hasan Ali Yücel, Şevket Rado deneme türünü okura sevdiren yaygınlaşmasında etkili olmuşlardır. Melih Cevdet Anday, Vedat Günyol, Salah Bırsel, Adnan Binyazar, Nermin Uygur, Oktay Akbal ise son dönemde öne çıkan deneme yazarlarıdır.

MAKALE : Bilimlerin, bilimsel çalışmaların gelişmesine paralel olarak ortaya çıkmış, bu arada gazete ve dergicilikte güç kazanıp gelişmiş öğretici, bilgilendirici bir yazı türüdür. Amaç; bir görüşü, araştırılıp ortaya çıkarılan bir gerçeği doğrulayıcı, kanıtlayıcı belge ve verilerle okura sunmak, onu bilgilendirmektir. Gazetelerde yer alan makaleler daha çok güncel konularda olduğundan fıkralara yakındır, ancak dergilerde yayımlananlar uzmanlık dallarının sorunlarıyla ve araştırmalarıyla ilgilidir. Bilimsel bir dil kullanılır makalede, terimler ağırlıktadır. Nesnel bir anlatım yeğlenir, kişisel görüşler ve yorumlar bulunmaz. Makalenin halkı aydınlatmak, belli konularda yönlendirmek ve kamuoyu oluşturmada büyük rolü bulunmaktadır. Bu nedenle seçilen konularda bir düşünceyi, görüşü, ya da gerçeği savunarak okuyucuya benimsetmek amacı taşırlar. Belgelerden, konularıyla ilgili verilerden, inceleme ve araştırmalardan yararlanılır. Edebiyatımızda ilk makale, Şinasi'nin Tercüman-ı Ahval gazetesinde yayımladığı Mukaddime adlı makalesidir. Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Emin Yalman, Asım Us yazdıkları makalelerle kendilerini gösterirler. Cumhuriyet'ten sonra ise makale daha da gelişmiş, yeniliklerin bunda büyük payı olmuştur. Falih Rıfkı Atay, Ali Naci Karacan, Abdi İpekçi, Nadir Nadi, Oktay Ekşi, Güneri Civaoglu ..adları daha yakın zamanların makale yazarlarıdır.

FIKRA (KÖŞEYAZISI) : Gazetecilikle ortaya çıkmış bir yazı türüdür. Güncel olan bir konuyla ilgili olarak, yazarın kişisel görüşlerini, yorumlarını içermesidir. (Kritik) Fıkralarda asıl amaç, okuru bir konuda bilgilendirmek değildir. Kamuoyunu kişisel görüşler doğrultusunda etkileyip yönlendirmektir. Konunun güncel olması, ömrünü çok kısaltır fıkranın. Fıkraya konu olan güncel olay ya da durum güncelliğini yitirince fıkra da çabucak unutulacaktır. Ahmet Haşim, Ahmet Rasim, Refik Halit Karay, Halide Edip Adıvar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Peyami Safa, Falih Rıfkı Atay, Hasan Ali Yücel, Yaşar Nabi Nayır, Burhan Felek, Haldun Taner, Ahmet Kabaklı, Oktay Akbal, Çetin Altan tanınmış fıkra yazarlarımızdandır.

GEZİ YAZISI : Konusu, gezilen görülen yerlerin değişik görünüşleri, insanların yaşama biçimleri, dilleri ,gelenek ve görenekleri, insan ilişkileri olan bir yazı türüdür. Sıradan olanı değil, okura ilginç gelen ayrıntıları anlatır. Okurda gezip görme isteği uyandıracak nitelikler taşır. Gözlemlerle belirlenmiş ayrıntıları, yazarın izlenimlerini içerir. Gözlem ve izlenimler ilgi çekici, etkileyici bir dille sunulur. Tarih, coğrafya, toplumbilim, hukuk alanlarına kaynaklık eder. Edebiyatımızda en önemli örneğini ilk olarak Evliya Çelebi, “Seyahatname” adlı yapıtıyla vermiştir. Daha sonraları ise Seydi Ali Reis, Mehmet Derviş, Hacı Mehmet Edip, Nabi, Ahmet Mithat, Cenap Şahabettin, Ahmet Haşim gezi yazıları yazmış sanatçılardır. Cumhuriyet Döneminde gezi yazıları daha çok önem kazanmış, bu alanda birçok yapıt verilmiştir. Falih Rıfkı Atay (Denizaşırı, Taymis Kıyıları, Yeni Rusya, Bizim Akdeniz, Tuna Kıyıları, Hind, Yolcu Defteri) Reşat Nuri Güntekin (Anadolu Notları) Nadir Nadi (İki Sovyet Rusya) Bedi-i Faik (Sam Amca'nın Evinde) Bedri Rahmi Eyüboğlu (Canım Anadolu) Burhan Arpad (Avusturya Günlüğü) Yılmaz Çetiner (Şu Bizim Rumeli) Azra Erhat (Mavi Anadolu, Mavi Yolculuk) Erdal Öz (Allı Turnam) Haldun Taner (Düşsem Yollara Yollara) ...

ANI (HATIRA) : Bir kimsenin kendi başından geçen ya da kendi döneminde ortaya çıkan olay ve olguları gözlemlerine, bilgilerine dayanarak anımsayıp anlattığı yazı türüdür. İnsan belleğinde iz bırakan olay ve olguları içerir. Anı yazarı; belleğindeki izleri, geçmişle ilgili gözlem ve izlenimlerini sergiler. Yaşanmakta olanı değil, yaşanmışı yansıtır. Geçmiş birinci kişili anlatımla, yorumlar ve kişisel yargularla verilir. Anlatım belgesel, yüzde yüz nesnel olmamakla birlikte içtenlik ve gerçeklik gerektirir. Doğruluk, yüreklilik, açık sözlülük gibi nitelikler taşır. Gelişmiş bir dil beğenisi gerektirir. Tanzimat öncesinde şüara tezkireleri, menakıpname, siyer, vakayiname, gazavatname, fetihname, sefaretname gibi yapıtlar bilinen anlamıyla anı türünde olmasalar da bu türe özgü özellikler taşırlar. Daha sonraları Hüseyin Cahit Yalçın (Edebi Hatıralar) Ahmet Rasim (Muharrir,Edip, Şair-Falaka ve Eşkâl-i Zaman) Halit Ziya Uşaklıgil (Kırk Yıl, Saray ve Ötesi) Yahya Kemal Beyatlı (Çocukluğum, Gençliğim, Siyasi ve Edebi Hatıralarım) Yusuf Ziya Ortaç (Portreler, Bizim Yokuş) Samet Ağaoğlu (Babamın Arkadaşları) Ahmet Hamdi Tanpınar (Kerkük Anıları) Mehmet Kemal (Acılı Kuşak) Yakup Kadri Karaosmanoğlu (Anamın Kitabı) Oktay Akbal (Şair Dostlarım) Nadir Nadi (Perde Aralığından, Olur Şey Değil) Salah Bırsel (Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu) Vedat nedim Tör (Yıllar Böyle Geçti) Şevket Süreyya Aydemir (Suyu Arayan Adam) Falih Rıfkı Atay (Çankaya) Necip Fazıl Kısakürek (Yılanlı Kuyudan) Halikarnas Balıkcısı (Mavi Sürgün) Aziz Nesin (Bir Sürgün Anıları) Haldun Dormen (Sürç ü Lisan Ettikse) Nazlı Ilıcak (Allah Kurtarsın) Cumhuriyet Döneminde siyasi ve edebi olarak gruplandırılrsa da anılar, çoğu kez içiçe geçmiş biçimde anlatırlar bunları.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE COŞKU VE HEYECANI DİLE GETİREN METİNLER (ŞİİR)

Cumhuriyetin ilanından sonra yazılmış olan şiirler, daha önceden başlayan ve divan şiirine tepki olan şiir anlayışının devamıdır. Tanzimat sonrasında divan şiirinin yerini, yeni şiir arayışlarının alması, II. Meşrutiyetten sonra bu arayışları yanıtladınacak kişiliklerin yetişmesiyle yeni bir gelenek oluşmuştur. İlk yapıtlarını yüzyılın başında, II. Meşrutiyet Döneminde yayımlayanlar, 1923 ve sonrasında yapıt vermeyi sürdürdükleri gibi, yeni yetişen gençler üzerinde de derin bir etki uyandırmışlardı. Bu şiir geleneği ve etkilenmenin sonucu olarak da Cumhuriyet Dönemi şiirimiz Batı-Divan-Halk şiiri olarak üç gelenekten beslenmiş ve gelişmiştir. Cumhuriyet Dönemi şairlerimizin ortaya koydukları şiir anlayışını şu şekilde bölmek mümkündür:

ÖZ ŞİİR ANLAYIŞINI SÜRDÜREN ŞİİR : Şiirde öğretici bir amaç güdülmemiş; sanat, sanat içindir anlayışında ürünler verilmiştir. Şairler herhangi bir edebi akım ya da topluluğa bağlı kalmadan özgün şiirler ortaya koymaya çalışmışlardır. Şiirin bir dil işçiliği olduğu düşünülmüş ve sözcüklerin ses değerlerine önem verilmiştir. Şiirler gerek biçim gerek dil bakımından Milli Edebiyat Döneminin özelliklerini taşırlar. Milli Edebiyat Döneminde sadeleşen dil, öz şiir anlayışını sürdüren şairlerce şiir dili haline getirilmiştir. Ölüm, yaşama arzusu, doğa sevgisi, aşk gibi temalarda bireysel duyuş tarzıyla evrensel birleştirilmeye çalışılmıştır. Şairler, şiire özgü düşsel bir alem kurmuşlardır. Şairler şiirlerinde ölçüden ve uyaktan kopmamışlardır. Öz şiir anlayışını sürdüren belli başlı sanatçılar ve edebi topluluklar şunlardır:

Necip Fazıl Kısakürek : İlk şiirlerinde bireysel acıları ve aşkı anlatan sanatçı son şiirlerinde ölüm düşüncesine, yalnızlık ve Allah kavramlarına sıkça değinmiştir. Hece ölçüsüyle yazdığı şiirlerinde kusursuz bir Türkçe kullanmıştır. İç uyuma önem vermiş; ufku geniş, şiiri derin ve renklidir. Dinsel ve felsefi şiirlerinde insanın evrendeki yerini, iç alemini, gizli duygularını, madde ve ruh sorunlarını ele almıştır. Örümcek Ağı, Kaldırımlar, Sonsuzluk Kervanı, Çile, Şiirlerim, Esselam (Şiir) Birkaç Hikaye, birkaç Tahlil, Ruh Burkuntularından Hikayeler (Öykü) Tohum, Bir Adam Yaratmak, Künye, Sabırtaş, Para, Reis Bey, Ahşap Konak (Tiyatro)Çerçeve, Halkadan Pırılıtlar, Çöle İnen Nur (Monografi) belli başlı yapıtlarıdır.

Ahmet Hamdi Tanpınar : Onun şiiri, görünenin ötesindeki görünmeyen evrene doğru sürekli bir atılım halindedir. Rüya, hayal, masal kavramlarını sıkça kullanır. Bütün Şiirleri

Asaf Halet Çelebi : Şiirlerinde felsefeyi, mistik duyguları işler. İslam kültürüne bağlılığı onun şiirlerini somut bir plan üzerinde soyut bir biçime dönüştürür. Şiirlerinde çok geniş anlamlar yüklü çağrışımlar dizgesine sahiptir. Ama musiki yönünden zengin değildir. He, Lamelif, Om Mani Padme Hum şiir kitaplarıdır.

Cahit Sıtkı Tarancı : Şiirde sanatı ön planda tutan sanatçı; şiiri, sözcüklerle güzel biçimler kurma sanatı olarak niteler. Yaşam sevgisi şiirlerinde ön plandadır. Sade dil kullanmış, hece ölçüsü ve serbest biçimde şiirler yazarak her tür şiirin güzel olabileceğine inanmıştır. Ömrümde Sükut, Otuz Beş Yaş, Düşten Güzel, Sonrası şiir kitaplarıdır.

Ahmet Muhip Dranas : Dış alemdeki varlıklardan edindiği izlenimi iyimser bir bakış açısından ele alan şair, şiirlerinde yeni imajlara ve yeni sözcüklere yer vermiştir. Aşka ve mutluluğa duyulan özlemi, doğa olaylarının ve çevresinin kendisinde uyandırdığı izlenimleri anlatmıştır. İyimserlik ve hayranlık duyguları egemendir. Ses ve biçim mükemmelliğine önem vermiştir. Gölgeler, O Böyle İstemezdi, Çıkmaz, Serenad, Fahriye Abla şiirleridir.

Fazıl Hüsnü Dağlarca : Lirik-epik şiirleriyle tanınan sanatçı, ses ve dize tekrarlarıyla şiirlerine anlatım zenginliği katmıştır. Havaya Çizilen Dünya, Çocuk ve Allah, Daha, Çakırın Destanı, Taş Devri, Üç Şehitler Destanı, Toprak Ana, Malazgirt Ululaması, Nötron Bombası, Sivaslı Karınca, Delice Böcek, Horoz, Asu, Hiroşima, Kubilay Destanı, Kınalı Kuzu Ağdı, Türk Olmak, Yeryüzü Çocukları... şiir kitaplarıdır.

Kemalettin Kamu : Şiirlerinde yurt, savaş, gurbet, aşk temalarını sade ve akıcı bir dille işlemiştir. Bingöl Çobanları, Gurbet şiirleriyle tanınmıştır.

Behçet Kemal Çağlar : Atatürk'ü yakından tanımış, ulusal duyguları ve Atatürk sevgisini şiirlerinde işlemiş; memleket güzelliklerini dile getirmiştir. Abartılı bir dili vardır; şiirleri söylev edası taşır. Hece ölçüsünü kullanmıştır. Faruk Nafiz'le birlikte 10. Yıl Marşını yazmıştır. Benden İçeri, Erciyes'ten Kopan Çığ, Bursa'da Bir Kalp Çarpıyor...şiirleri yanında, tiyatro, gezi notları, antoloji, destan ve derlemeleri vardır.

YEDİ MEŞALECİLER : 1928 yılında Ziya Osman Saba, Cevdet Kudret Solok, Yaşar Nabi Nayır, Muammer Lütfi, Vasfi Mahir Kocatürk, Sabri Esat Siyavuşgil'in şiirlerini "Yedi Meşale" adıyla kitaba dönüştürerek kurdukları bir topluluktur. Topluluğun bir diğer üyesi olan Kenan Hulusi Koray ise şiirle uğraşmamış, düz yazıyla yetinmiştir. Daha sonraki çalışmalarını aynı adlı dergide sekiz sayı sürdüren topluluk, kitabın önsözünde şiirle ilgili görüşlerini yayınlar. Sanat anlayışlarını **canlılık, samimiyet, daima yenilik** olarak belirten topluluk, kendinden önceki edebi hareketleri soluk, renksiz olarak nitelendirmiş, ancak onları aşma başarısını gösterememiştir. Büyük bir iddiayla girdikleri edebiyat dünyasına hiçbir yenilik getiremeden dağılmışlar, Ziya Osman Saba dışında kalanlar şiiri bırakmışlardır. Arkadaşlık onlar için önemlidir, şiire kendi duygularını katmamaya özen gösterirler. Sanat için sanat anlayışına bağlı kalmışlardır. Parnasizmden etkilenmişler, Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati edebiyatlarının devamı olduklarını gösteren şiirler yazmışlardır. Sıradan bir edebiyat haline

dönüşen memleket edebiyatına karşı çıkıştır. Ziya Osman Saba'nın Sebil ve Güvercinler, Geçen zaman, Nefes Almak, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, Değişen İstanbul adlı eserleri bulunmaktadır. Sabri Esat Siyavuşgil şiirlerini Odalar ve Sofalar adlı kitabında toplar. Cevdet Kudret ise şiirlerini Birinci Perde adlı kitabında toplar. Yaşar Nabi Nayır'ın eserleri Kahramanlar, Onar Mısra adıyla yayımlanır. Varlık dergisinin kurucusudur. Vasfi Mahir Kocatürk, şiirlerini Tunç Sesleri, Geçmiş Geceler, Bizim Türküler, Ergenekon adlarıyla kitaba dönüştürür.

SERBEST NAZIM VE TOPLUMCU ŞİİR : Bu şiir anlayışının eksenini, sanatın ana konusu olarak ele alınan “insan, toplum ve onun üretim ilişkileri” oluşturur. Bu anlayışa sahip sanatçılar sanatı, her türlü dinsel ve töresel bağdan kopararak bireysel varoluş biçimi olarak algılar. Ancak bireyin bu anlamlı eylemindeki en belirleyici rol topluma verilir. Sanatçı toplumun ruh mühendisi olarak algılanır. Bu nedenle sanattaki ilk toplumcu dalga, yönetici azınlıkla büyük çoğunluk arasındaki çelişkileri, devrimci bir söylem biçimi geliştirerek dillendirir. Serbest nazım ve toplumcu şiiri benimseyen şairler, hem içerik hem de biçim yönünden hececilerden de, halkçı ve özşiiircilerden de ayrı bir özellik göstermişlerdir. Hece ve aruzu bir yana atma, geleneksel dize örgüsünü değiştirme eğilimini sürdürmüşlerdir. Öz ve biçim yönünden şiirin soluşunu genişletmek istemişlerdir. Gerçekçi ve toplumcu bir öyle şiir üretme çabası içindedirler. Konu ile anlatımı biçim ile özü birbirleriyle uyumlu hale getirmek, şiiri bir araç olarak kabul etmek söz konusudur.

Nazım Hikmet : Türk şiirinde o zamana kadar hiç denenmeyen görsel, sessel ve karmaşık biçimli teknikleri kullanarak somut ve nesnel bir şiir anlayışı geliştirmiştir. Yeni bir içerik ve söylemle geleneksel şiirin karşısına çıkarak yapı ve bağlam yönünden Türk şiirini etkiler. Taranta Babu'ya Mektuplar, Kurtuluş Savaşı Destanı, Kuvayı Milliye Destanı, Memleketimden İnsan Manzaraları şiir kitaplarıdır.

Sabahattin Ali : Toplumcu-gerçekçi sanatçılardandır. Anadolu'nun köy, kasaba hayatından aldığı konuları gerçekçi bir yöntemle işlemiştir. Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna, Değirmen, Kağnı ,Aldırma Gönül... öykü, roman ve şiirleridir.

MİLLİ EDEBİYAT ZEVK VE ANLAYIŞINI SÜRDÜREN ŞİİR :Milli Edebiyat döneminde Ziya Gökalp'in etkisiyle şiir anlayışlarını oluşturan ve asıl şiir etkinliklerini Cumhuriyet'ten sonra sürdüren şairlerin oluşturduğu bu şiir anlayışının temelinde yurt ve ulus sevgisi vardır. Bireysel olarak sanat yaşamlarını sürdürenler olduğu gibi bu dönemde çeşitli topluluklara üye şairlerce de bu anlayış doğrultusunda şiir ortaya koyanlar olmuştur.

BEŞ HECECİLER : Bu kuşak, geleneksel motiflere bağlı kalmakla birlikte bu motifleri yorumlayış tarzı bakımından milli ve romantiktir.Gruptaki sanatçıların hepsi önce aruzla yazmış, sonra heceye geçmişlerdir.Temel kaynağını halk edebiyatı verileri oluşturur. Halk şiiri şekilleri kullanılır, ölçü hece ölçüsüdür. Konular genellikle memleket sevgisi ve memleket sorunları üzerinedir. Dil sadedir, halk dili ve yerel söyleyişler esastır. Ton, genelde hitabete kaçır, işlenen konulara uygun olarak gurur, iyimserlik ve irade ön plandadır. Lirik anlayıştan çok didaktik özellikler ağırlıktadır. Şiir dili ve anlayışı bakımından milli edebiyatçıları örnek almakla birlikte onlardan daha önceleri aruzu kullandıklarından öndedirler. Grubun sanatçıları ve belli başlı yapıtları şunlardır: **Faruk Nafiz Çamlıbel**; Çoban Çeşmesi, Han Duvarları, Ömür Böyle Geçti, Suda Halkalar, Seçtiklerim, Akarsu, Tatlı Sert, Akıncı Türküleri, Heyecan ve Sükun, Zindan Duvarları şiir kitaplarıdır. **Yusuf Ziya Ortaç**; Portreler, Bir Servi Gölgesi. **Orhan Seyfi Orhon**; O Beyaz Bir Kuştı, Kervan, Gönülden Sesler. **Halit Fahri Ozansoy**; Gülistanlar-Harabeler, Aruza Veda, Sulara Dalan Gözler, Paravan, Balkanda Saatler, Hep Onun İçin, Sonsuz Gecelerin Ötesinde. **Enis Behiç Koryürek**; Varidat-ı Süleyman, Miras.

GARİP HAREKETİ : Bazı değişikliklere karşın, milli edebiyatın etkisi 1940'lara kadar süregelmiştir. Ancak 40'lı yıllarda elli yıldır denenmiş hece ölçüsünden, halk şiiri ve nazım birimlerinden bıkan, kuru ve söylevci yurt güzellemelerinden, soyut vatan ve millet sevgisi edebiyatından sıyrılmak isteyen yeni bir kuşak yetişmiş ve bunlar insan özgürlüğüne, yaşama hakkına, dünya güzelliklerine yönelmişlerdir. Garip hareketi bir arayışın öncüsüdür. Şiirde anlaşılmaçlık dışlanır ve anlam, şiirin en önemli niteliği olarak öne çıkarılır. Şiirdeki cümle kuruluşu, biçimsel yapı ve imge sistemi bakımından radikal değişimlere gidilir. Ölçü ve uyağı şiirden dışlarlar. Şiirde edebi sanatlara gerek olmadığı görüşünü savunurlar. Sıradan insanı ve onların duyarlılıklarını şiire alırlar. Sürrealizm ve dadaizm gibi akımlardan etkilenirler. Bilinçaltı, düşler ve çocukluk heyecanları, Garip şiirini besleyen önemli kaynaklardır. “Basitlik, sadelik ve aleadelik” ilkesini benimseyen Garipçiler, şiirlerini, konuşma dilinin sadeliği üzerine kurmaya çalışırlar ve konuşma diline yönelirler. Şiirin,

müzik ve resim gibi diğer sanatlarla olan ilişkisine son verirler. Şiir sanatına ait her türlü form endişesini ortadan kaldırarak serbest şiire yönelirler. Alay ve mizahın Garip şiirinde ayırıcı bir etkisi vardır. Zaman zaman kara mizaha varan karşılaştırmalarla toplumsal yapıdaki çarpıklık eleştirilir. Garip şiirinin önemli özelliklerinden birini de politika dışı kalması oluşturmaktadır. İdeolojik bağlanmalar ve memleket sorunları, Garipçilerin çok üstüne düştükleri konular değildir. Siyaset dışı olmak, onların daha geniş kitlelerce benimsemesini sağlamıştır. **Orhan Veli Kanık'ın** Garip, Vazgeçemediğim, Destan Gibi, Yenisi, Karşı adlı şiir kitapları vardır. **Oktay Rifat Horozcu'nun** Yaşayıp Ölmek, Aşk ve Avarelik Üzerine Şiirler, Karga ile Tilki, Güzelleme, Aşağı Yukarı, Perçemli Sokak, Elleri Var Özgürlüğün, Çobanlı Şiirler, Bir Cigara İçimi, Denize Doğru Konuşma, Yeni Şiirler, Dilsiz ve Çıplak, Koca Bir Yaz adlı şiir kitapları vardır. Bunun dışında Çil Horoz gibi tiyatro yapıtları da bulunmaktadır. **Melih Cevdet Anday'ın** Rahatı Kaçan Ağaç, Yanyana, Telgrafhane, Kolları Bağlı Odysseus, Teknenin Ölümü, Sözcükler, Ölümsüzlük Ardında Gılgamış, Tanıdık Dünya, Güneşte adlı şiir kitapları bulunmaktadır.

GARİP DIŞINDA YENİLİĞİ SÜRDÜREN ŞİİR :Garip hareketinin dışında kalan şairlerden bir kısmı memleket edebiyatını devam ettirirler. Bir önceki nesilden farkları, memleket coğrafyasını anlatırken yeni keşfettikleri yerleri değil, içinde buldukları bölgenin özelliklerini, hayallerini şiirlerinde işlerler. Anadolu'ya açılanlar sadece İstanbullu sanatçılar değil, Anadolu'da doğan, oradalarda yaşayanlar o bölgelerin kültürünü, hayallerini şiirlerine taşırlar.

Behçet Necatigil : İlk şiirlerinde toplumsal sorunlar altında ezilen kent insanının günlük yaşayışını açık bir dille anlatır. Daha sonraları kapalı bir şiir anlayışını benimser. Şiirlerinde benzetmenin çok önemli bir yeri vardır. İnsanın yaşamla ve zamanla mücadelesini esas alan sanatçı, sembollere önem verir. Evler şiirlerinde çokça yer alır. Şiirlerinde tezatlar ağırlıktadır. Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü araştırmalarıdır. Kapalı Çarşı, Çevre, Evler, Eski Toprak, Yaz Dönemi, Arada, Divançe, İki Başına Yürümek, Söyleriz... şiir kitaplarıdır.

Ceyhan Atif Kansu : Toplumsal gerçekçi bir anlayışla ülke sorunlarına eğilmiştir. Halk şiir kaynağından yararlanarak halkçılık, ulusçuluk düşüncesiyle ve hece ölçüsüyle çok uzun şiirler yazmıştır. Bir Çocuk Bahçesinde, Bağbozumu Sofrası, Çocuklar Gemisi, Sakarya Meydan Savaşı, Buğday Kadın Gül ve Gökyüzü ,Yanık Hava, Haziran Defteri, Cumhuriyet Ağacı, Köy Öğretmenine Mektuplar, Atatürkçü Olmak... şiir ve denemeleridir.

Cahit Külebi : Memleketçi şairdir. Arı bir dille, saz şairi edasıyla içten bir duyarlılıkla şiirlerini oluşturmuştur. Anadolu'nun ilkel, katıksız coğrafyasından hareketle şiirler yazmıştır. Anadolu'yu yansıtan bu coşkun şiirlerinde yarım uyağı çokça kullanır. Atatürk Kurtuluş Savaşında, Yeşeren Otlar, Adamın Biri, Rüzgar, Süt şiir kitaplarıdır.

Arif Nihat Asya : Çeşitli illerde edebiyat öğretmenliği, gazetelerde fıkra yazarlığı yapmıştır. Şiir, mensur şiir, deneme ve fıkra yazan sanatçının şiirleri konu bakımından çok geniştir. Vatan, bayrak, millet, kahramanlık, tarih, aşk, doğa temalarını işleyen sanatçı, sade bir dil kullanmıştır. Nükteli özdeyişleri de bulunmaktadır. Heykeltraş, Yastığının Rüyası, Bir Bayrak Rüzgar Bekliyor, Dualar ve Aminler, Aynalarda Kalan, Kanatlar ve Gagalar, Enikli Kapı, Rubaiyyat-ı Arif, Kıbrıs Rubailer, Nisan, Kova Burcu, Avrupa'dan Rubailer...yapıtlarıdır.

Coşkun Ertepinar : memleket sevgisi, barış, kardeşlik, dostluk temalarında sade, ölçülü, uyaklı şiirler yazmıştır. Dönülmez Zaman İçin, Tek Adam, Destan Atatürk, Çocuklar ve Papatyalar, Yunus Bahçesinde Açan Gül, Bir Ömür şiir kitaplarıdır.

Zeki Ömer Defne : Halk şiirinden ve halk ağız söyleyişlerden etkilenen sanatçı, şiirlerinde günlük olaylardan uzak bir dünyanın güzelliklerini anlatır. Kendine özgü şiir anlayışıyla yeni halk şiiri arasına bir köprü kurma eğilimindedir. Bazı illerimiz için yazdığı güzellemelelerde halk şiir geleneğinde kullanılan motifleri kullanmıştır. Denizden Çalınmış Ülke, Rüyalar, Kardelenler, Sessiz Nehir şiir kitaplarıdır.

II. YENİ ŞİİRİ

İlk örnekleri 1954'ten itibaren değişik dergilerde görülen, daha sonra Pazar Postası gazetesinde toplanan şairlerin oluşturduğu bir şiir akımıdır. Garip şiirine tepki olarak ortaya çıkar. Değişik imgeler, çağrışımlar ve soyutlamalarla yeni bir söyleyiş amaçlanır. Söyleyişteki rahatlığın yerine, şiir dilini zorlaştırmayı benimserler. Anlaşılabilirlik yerine anlamca kapalılığı, somuta karşı soyutlamayı getirirler. Şiirde biçim güzelliği ararlar. Genelde büyük harf ve noktalama işaretlerini kullanmazlar. Sürrealizmin etkisinde kalmışlardır. Günlük konuşma dilini dışlayarak kurulu dilin yapısını bilinçli bir biçimde bozarlar. Halkın yaşam alanlarından ve kültürel yaratımlarından uzaklaşmak isterler. Garip şiirinin

halk şiiri ve folklardan yaptığı tip, imge ve söylemlere karşıdır. Folklorik malzemelerin şiiri bozacağını savunurlar. Kentli küçük insan tipini kabul etmezler. Daha çok aydın kesimin ve elit tabakanın zevkine hitap eder. Mitlerin gizemli dünyası, semboller şiirlerin kişi kadrosunu oluşturur. Konu, öykü ve olay, şiirin bünyesinden silinmek istenir. Bu nedenle II.Yeni şiiri daha çok betimleyici özellik taşır. Nükte, şaşırtmaca ve tekerlemelerden kaçınırlar. Duyguya ve çağrışıma dayanarak şiirin içsel zenginliğini daima yeni yorumlara, okumalara açık bırakırlar. Şiiri aklın, ahlaki endişelerin, yasaların ve alışılmış her türlü sınırlayıcı, baskıcı düzeneklerin dışına çıkarmak isterler. Biçimin içerikten önce geldiğini savunurlar. Toplumsal konulara, siyasete girmezler.

İlhan Berk : Güneşi Yakanların Selamı, İstanbul Kitabı, Günaydın Yeryüzü, Galile denizi, Çivi yazısı, Köroğlu, Aşıkane, Şenlikname, Kanatlı At, Poetika, Pera, Dün Dağlarda Dolaşım Evde Yoktum, Atlas, Deniz Eskisi...

Cemal Süreya : Üvercinka, Göçebe, Beni Öp Sonra Doğur Beni, Uçurumda Açan, Sevda Sözleri, Sıcak Nal, Şapkam Dolu Çiçekle, Folklor Şiire Düşman...

Edip Cansever : İkinci Üstü, Dirlik Düzenlik, Yerçekimli Karanfil, Umutsuzlar Parkı, Petrol, Nerde Antigone, Tragedyalar, Çağrılmayan Yakup, Kirli Ağustos, Sonrası Kalır, Oynayanlar, Ben Ruhî Bey Nasılım, Sevda İle Sevgi, Şairin Seyir Defteri, Bezik Oynayan Kadınlar, İlk yaz Şikayetleri, Oteller Kenti...

Turgut Uyar : Arz-ı Hal, Türkiyem, Dünyanın En Güzel Arabistan'ı, Tütünler Islak, Her Pazartesi, Divan, Toplandılar, Kayayı Delen Zincir, Büyük Saat...

Ece Ayhan : Kınar Hanımın Denizleri, Bakışsız Bir Kedi Kara, Ortadoksluklar, Orta İkidem Ayrılan Çocuklar İçin, Yort Savrul, Zambaklı Padişah, Çok Eski Adıyladır...

Sezai Karakoç : Körfez, Şahdamar, Hızır ile Kırk Saat, Sesler, Kıyamet Aşısı, Taha'nın Kitabı, Gül Muştusu, Zamana Adanmış Sözler, Leyla İle Mecnun, Mağara ve Işık...

MAVİCİLER

Atilla İlhan tarafından çıkarılan bir fikir ve sanat dergisi olarak 1952 yılında yayın hayatına başlayan "Mavi" adlı derginin etrafında gelişen bir edebiyat akımıdır. Garip akımına tepki gösterirler. Şairane bir sanat anlayışını savunurlar. Şiirin basit olamayacağını; zengin benzetmeli, içli, derin olması gerektiğini savunurlar. Toplumsal gerçekliği (sosyal realizm) savunan bir anlayışa sahiptirler.

Atilla İlhan : Şiir, senaryo, gezi ve roman alanında eserler vermiştir. Toplumsal gerçekçiliğinin yanı sıra gelecek güzel günlerin iyimser romantizmini de taşıyan şiirleri bulunmaktadır. Şiirlerinde halk şiirinden, divan şiirinden etkilendiği görülür. Özgün bir tarzı vardır, toplumcu ve bireyci şiire yeni boyutlar kazandırmıştır. Zengin imgeler, egzotik betimlemeler kullanır. Duvar, Sokaktaki Adam, Sisler Bulvarı, Yağmur Kaçağı, Ben Sana Mecburum, Tutuklunun Günlüğü (Şiir) Kurtlar Sofrası, Bıçağın Ucu, Yaraya Tuz Basmak, Fena Halde Leman (Roman) Abbas Yolcu (Gezi) Kartallar Yüksek Uçar, Yarın Artık Bugündür (Senaryo) Gerçekçilik Savaşı (Deneme)

Ahmet Oktay, Orhan Duru, Ferit Edgü gibi sanatçılar da bu akıma katılmışlardır.

HİSARCILAR

Hazırlıklarına, "eski şiirimizden, milli kültür ve edebiyatımızdan kopmadan yeni ve güzel bir şiir sergilemek, o yıllarda şiirimizi çıkmaza sokanlara ve yozlaştıranlara karşı çıkmak ve tavır almak" parolasıyla başlanan Hisar dergisi, ilk sayısını 1950'de yayımlamıştır. Garip hareketine tepki olarak doğmuştur. Daha sonraları diğer edebi akımlara da eleştirel yaklaşmışlardır. Hisarcılar, derginin sanat anlayışını ve belli başlı ilkelerini ortaya koyan açıklamalarını derginin kuruluşundan 17 yıl sonra yapmışlardır. Gecikmeli olarak ilan ettikleri bu ilkelere sıkı sıkıya bağlı kalmışlar ve kendilerini, diğer topluluklara karşı Türk şiirini ve dilini koruyan bir kale olarak görmüşlerdir. İlkeleri şöyledir: Sanatçının dili yaşayan dil olmalıdır. Sanatçı bağımsız olmalıdır. Sanat milli olmalıdır, çünkü ulusal olmayan bir sanatın evrensel bir değer kazanması beklenemez. Sanatta yenilik önemlidir, ancak bu yenilik dünden güç alan, eskiyi reddetmeyen bir yenilik anlayışıdır.

Munis Faik Ozansoy, Mehmet Çınarlı, İlhan Geçer, Mustafa Necati Karaer, Gültekin Samanoğlu, Nevzat Yalçın en önemli temsilcileridir.

II. YENİ SONRASI ŞİİR

Yerleşik düzeni eleştiren, sınıf anlayışını savunan, kadın haklarını ön plana çıkaran, doğa ve diyalektik dirilişi benimseyen, kentleşmenin getirdiği sorunları değerlendiren konularla mevcut düzeni sorgulayan bu anlayış, gücünü anamalcı ve sömürücü düzene karşı çıkmaktan alır.

Ahmet Arif : Hasretinden Prangalar Eskittim

Süreyya Berfe : Gün Ola, Savrulan, Foklar Söyledi Ben Yazdım, Seni Seviyorum, Hayat ile Şiir, Kalfa, Nabiga...

İsmet Özel : Amentü, Celladıma Gülümserken, Geceleyn Bir Koşu, Cinayetler Kitabı, Evet İsyân, Erbain.

Ataol Behramoğlu : Bir Gün Mutlaka, Yaşadıklarımın Öğrendiğim Bir Şey Var, Aşk İki Kişiliktir.

Refik Durbaş : Kuş Tufanı, Hücremde Ay Işığı, Çırac Aranıyor, Çaylar Şirketten, nereye Uçar Gökyüzü, Siyah Bir Acıda, Yeni Bir Defter, Meçhul bir Aşk, Menzil...

Can Yücel : Beşibiryerde, Altısı Bir Yerde, Kayıp Çocuk, Ben Hayatta En Çok Babamı Sevdim...

Bedri Rahmi Eyüboğlu : Anadolu kültürüne, uygarlığına hayranlığını yapıtlarına yansıtmıştır. Yaradana Mektuplar, Karadut, Tuz, Dol Karabakır Dol, Delifışek, Canım Anadolu

Şükran Kurdakul : Tomurcuk, Bir yürekte Bir Yaşamdan, Ölümsüzlerle, Tanıdığım Biri, Kurtuluştan Sonra

Hilmi Yavuz : Göl Şiirleri, Akşam Şiirleri, Hüzün ki En Çok Yakışandır Bize, Bakış Kuşu, Gizemli Şiirler, Bedrettin Üzerine...

Enis Batur : Şiir ve İdeoloji, Eros ve Hgades, Bir Ortaçağ Yalnızlığı, İblise Göre İncil, Sarıç, Tuğralar, Sütte Ne Çok Kan, Doğu Batı Divanı, Taşrada Ölüm Dirim Hazırlıkları...

Arif Ay : Hira, Dosyalar, Şiirin Kandilleri, Gökyüzü Saatleri, İma Kitabı

Hasan Hüsrev Hatemi : Grili Çocuk, Gün Akşamlıdır, Lodosçu, Eski Bir Kentte...

CUMHURİYET DÖNEMİ HALK ŞİİRİ

Aşıklık geleneği günümüzde de sürmektedir. Aşıklar Bayramı bir çok ilde yapılmakta, aşıklar, Türk kültür ve zevkinin inceliklerini, halkın sıkıntılarını dile getirmekte ve yorumlamaktadırlar. Kültürel yabancılaşmaya karşı çıkmaktadırlar. Cumhuriyet döneminde halk edebiyat geleneğini sürdüren sanatçılar içinde en önemlisi **Aşık Veysel Şatıroğlu'dur**. Deyişler, Dostlar Beni Hatırlasın, Sazımdan Sesler adlı eserleri bulunmaktadır.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE OLAY ÇEVRESİNDE OLUŞAN EDEBİ METİNLER

ANLATMAYA BAĞLI EDEBİ METİNLER (ROMAN VE ÖYKÜ)

Roman, toplumu etkilemesi bakımından anlatma esasına bağlı türler arasında önemli bir yer tutar. Romana özgü bu güç, kullanılan malzemeden ve teknikten kaynaklanır. Toplumdaki değişimlerden beslenen ve malzemesi insan olan roman, bağlı bulunduğu toplumun zaman içinde değişen sosyal yapısını, zevklerini, dünya görüşlerini ve eğilimlerini vermesi yanında; yaşamı düzenleyen, yönlendiren ve insanlara yeni ufuklar açan bir özelliğe de sahiptir. Tanzimat'la birlikte edebiyatımızda ortaya çıkan bu edebi türün sözünü ettiğimiz olanaklarından, roman yazarlarımız geniş ölçüde yararlanmasını bilmişlerdir. Özellikle ulus olma sürecinin yaşandığı Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında roman, her alanda köklü değişimler getiren bir iletişim aracı olarak kullanılmıştır. 1923'ten sonraki Türk romanı, kaybolan değerleri anlatmaları yanında, Kurtuluş Mücadelesini, öncesini, Cumhuriyet'in kuruluşunu ve getirdiği yenilikleri anlatmaktadır. Daha öncesinin toplumdan kopuk, feminizm, cehalet, kadınların okutulması gerekliliği, yozlaşma, Batılılaşma gibi Tanzimat'tan beri süregelen temalar, toplumsal bir anlayışla yerini daha güncel ve Cumhuriyet ideolojisiyle uzlaşan yeni insana özgü yeni değerlere, yeni bakış açılarına ve yeni temalara bırakır. Anadolu âdeta yeniden keşfedilir, hurafelere karşı çıkılır, eğitimin önemi vurgulanır. Savaşın acımasızlığı, sendikalaşma, ağa-ırgat çelişkisi, patron-işçi uyuşmazlığı, öğrenci olayları gibi toplumu yakından ilgilendiren konular romanda yer almıştır. Bunun dışında suça itilen insanlar, toplumla uzlaşmayanlar, dinin siyaset malzemesi olarak kullanılması, doğal afetler, köyden kente göçün sıkıntıları, köy yaşamı, polisiye olaylar, terör...işlenen konular olmuştur.

Batılı öykü tarzını seçerek konu ve işleyiş bakımından uygulamaya çalışan ilk Osmanlı yazarları, öykü anlayışı bakımından, tanzimat'tan sonra da uzun süre geleneklere bağlı kalmışlar, kıssadan hisse çıkartmak, ders vermek, telkinde bulunmak görevlerini sürdürmüşlerdir. İlk öykü yazarlarımız, Osmanlıcılık, İslâmcılık, Batıcılık, Türkçülük ve Turancılık ideolojileri doğrultusunda halkı aydınlatma ve bilinçlendirme çalışmalarını edebiyat üzerinden sürdürmüşlerdir. II.Meşrutiyet yıllarına gelindiğinde, Ömer Seyfettin ve Refik Halit başta olmak üzere kimi sanatçılar, öykü kavramına yeni bir boyut kazandırarak süssüz ve acııcı bir dille halkın gündelik yaşamını anlatan öyküler yazarlar.

Olay öyküsü olarak adlandırılan bu öyküde amaç bir olay içinde okuyucuyu yaşatmaktır. Olay ilginçtir ve okuyucuyu meraklandırmak esastır. Maupassant tipi öykü denilen olay öyküsü yanında Cumhuriyetle birlikte Çehov tarzı öykü olarak adlandırılan durum-kesit öyküsü de edebiyatımızda yer alır. Memduh Şevket Esenal, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali ile başlayan bu öykülerde sıradan insanlar yer alır. Amaç olay anlatmaktan çok, bir kişiyi, bir durumu yansıtmaktır. Olayın akışı sıkça kesilir, yorum yapılabilir. Anlatılan olaylar da çok ilginç değildir. Böylece öykümüze yeni bir soluk ve bakış açısı gelir.

Milli Mücadele, Kurtuluş Savaşı; edebiyatımızda ayrı bir dönem değildir. Gerek işgal zamanlarını, gerekse savaş yıllarını anlatan birçok yapıt bulunmaktadır. Halide Edip Adivar'ın Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Zeyno'nun Oğlu ; Yakup Kadri Karaosmanlı'nın Yaban, Sodom ve Gomore; Reşat Nuri Güntekin'in Yeşil Gece; Kemal Tahir'in Esir Şehrin İnsanları, Yorgun Savaşçı,; Samim Kocagöz'ün Onbinlerin Dönüşü, Kalpaklılar ; Talip Apaydın'ın Toz Duman İçinde; Tarık Buğra'nın Küçük Ağa romanları Milli Mücadeleyi konu alan romanlardır. Bunlardan Ateşten Gömlek adlı roman, Halide Edip'in bizzat cepheye giderek sıcağı sıcağına yazdığı romandır. Diğerleri ise belgelerden, anılardan yararlanılarak yazılmışlardır. Diğer yandan Kurtuluş Savaşı, şiirimizde de geniş yer bulmuştur. Nazım Hikmet'in Kuvayı Milliye, Ceyhun Atuf Kansu'nun Sakarya Meydan Savaşı, Cahit Külebi'nin Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda gibi destanlaşmış şiirler bu konuda yazılmışlardır.

MİLLİ EDEBİYAT ZEVLİK VE ANLAYIŞINI SÜRDÜREN YAPITLAR

Atatürk ve İnönü dönemlerini kapsayan bu ilk dönemde roman ve öykü yazarları, şiirdekine benzer biçimde ülkenin geçirdiği siyasi ve toplumsal değişmelerle yakından ilgilendirler, bir yandan yakın dönemin tarihiyle bir hesaplaşma içine girerken bir yandan da devrimlerle biçimlenen yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin çeşitli sorunlarına eğilirler, bu yüzden çoğunun yapıtlarında eski dönemin tipleri, değişen tipler ve yeni dönemin idealist tipleri yan yana bulunur. Batılı ve Doğulu değerleri temsil eden kuşaklar arasındaki çatışma ve yeni gençlik fikri birçok romanın örgüsünü oluşturur. İlk dönemde roman ve öykü alanını , bu alana daha önceki yıllarda girmiş olan Halide Edip, Yakup Kadri ve Reşat Nuri doldurur.

Yakup Kadri KARAOSMANOĞLU : Romanlarında kuşaklar arası çatışmaları, halk-aydın çelişmesini ve toplumsal kurumlardaki yozlaşmayı işlemiştir. Yazın yaşamına Fecr-i Ati topluluğunda başlamıştır. Natüralizmin ağır bastığı bir realizm etkisinde kalmıştır. Yazarlık yaşamı boyunca kendisini ve dilini sürekli yenileyen sanatçı, yapıtlarında Tanzimat'tan Cumhuriyet sonrasına uzanarak büyük bir tarihsel dönemin geçirdiği aşamaları konu edinmiştir. Toplum için sanat ilkesine bağlıdır. Çözümlemeci ve tasvirici bir sanatçı olan Yakup Kadri'nin düşünsel ve tezci yönleri ağır basmaktadır. Yazarlık yaşamı boyunca Batı edebiyatı özelliklerine sıkı sıkıya bağlı kalmıştır. **Romanları** : Kıralk Konak, Nur Baba, Yaban, Hüküm Gecesi, Sodom ve Gomore, Ankara, Bir Sürgün, Panorama, Hep O Şarkı, Boğaziçi Esrarı . **Öyküleri** : Bir Serencam, Rahmet, Milli Savaş Hikayeleri . **Anı** : Anamın Kitabı, Vatan Yolunda, Zoraki Diplomat, Politikada 45 Yıl. **Mensur Şiir** : Erenlerin Bağından, Okun Ucundan. **Monografi** : Ahmet Haşim, Atatürk. **Makale** : İzmir'den Bursa'ya, Ergenekon. **Tiyatro** : Nirvana.

Halide Edip ADIVAR : Milli mücadelenin önde gelen isimlerindedir. Kurtuluş savaşı'na katılan ilk aydın kadınıdır. Kurtuluş Savaşı döneminde ulusçu, milli duyguları öne çıkaran yapıtlar vermiştir. Sultanahmet ve Fatih mitinglerinde yaptığı konuşmalarla ünlüdür. Romanlarında önce bireysel duyguları ve kadın ruhunun özelliklerini işlemiş; Kurtuluş Savaşı yıllarında ise toplumsal konulara yönelmiştir. Romanlarında konular genellikle İstanbul'da, kendi yaşadığı dönemde geçmektedir. Sevgi ve ruh çözümlemeleri romanlarının ortak özelliğidir. İngiliz edebiyatının etkisinde olan yazarın dili savruk ve özentisizdir. **Romanları** : Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Zeyno'nun Oğlu, Yeni Turan, Sinekli Bakkal, handan, Tatarcık, Sonsuz Panayır, Seviye Talip, Kalp Ağrısı, Döner Ayna, Akile Hanım Sokağı, Raikin Annesi. **Öyküleri** : Dağa Çıkan Kurt, Harap Mabetler. **Tiyatro** : Maske ve Ruh, Kenan Çobanları. **Anı** : Türk'ün Ateşle İmtihanı, Mor Salkımlı Ev.

Reşat Nuri GÜNTEKİN : Romanlarında duygusal ve sosyal konuları işlemiş, öykülerinde buna mizahı da eklemiştir. Duygusal-sosyal içerikli konularda Anadolu insanının gerçeğini yalın ve içten bir anlatımla yansıtmıştır. Ele aldığı gerçek insanları derinlemesine işleyememesi, sanatçının eksikliğidir. **Romanları** : Çalikuşu, Damga, Dudaktan Kalbe, Akşam Güneşi, Yeşil Gece, Acımak, Bir Kadın Düşmanı, Yaprak Dökümü, Miskinler Tekkesi, Gökyüzü, Ateş Gecesi. **Öyküleri** : Tanrı Misafiri, Olağan İşler, Boyunduruk, Leyla ile Mecnun. **Düzyazı** : Anadolu Notları **Tiyatro** : Balıkesir Muhasebecisi, Hülleci

Falih Rıfkı ATAY : Politik makale, politik fıkra, gezi ve anı yazarıdır. Atatürk'ü yakından tanıtan anılarıyla ün kazanmıştır. Siyaset ve fikir hayatımıza yön veren sanatçılarımızdandır. Ulusal edebiyatımızın yazar ve gazetecisi olan sanatçı, Türkçe'nin bütün inceliklerini ve kıvraklığını taşıyan, sağlam, duru, canlı ve yalın bir anlatımı vardır. Gezi türünde Cumhuriyet döneminin en başarılı yazarıdır. **Fıkra** : Eski Saat, Pazar Konuşmaları, Çile **Anı** : Zeytindağı, Çankaya, Atatürk Ne İdi, Atatürk'ün Hatıraları, Ateş ve Güneş, Batış Yılları. **Gezi** : Denizaşırı, Yeni Rusya, Moskova-Roma, Bizim Akdeniz, Taymis Kıyıları, Tuna Kıyıları, Hint, Bizim Akdeniz **Fıkra** : Çile, Niçin Kurtulmamak

Refik Halit KARAY : Hiciv, mizah, deneme, fıkra ve anılarıyla tanınmaktadır. İstanbul'la sınırlı olan öykücülüğü Anadolu'ya taşımıştır. Köy edebiyatının öncüleri arasında sayılmaktadır. Konuşma dilini yazılarında ustalıkla kullanır. Roman ve öykülerinde renkli bir görüntü ve gözlem zenginliği vardır. Romanlarında çoğu kez aile kavramını ele almıştır. Politik görüşleri nedeniyle Beyrut ve Halep'te 15 yıl sürgün yaşamıştır. **Roman** : Yezidin Kızı, Bir Avuç Saçma, Bir İçim Su, Sürgün, İstanbul'un İç Yüzü. Nilgün **Öykü** : Memleket Hikayeleri, Gurbet Hikayeleri **Tiyatro** : Deli **Günce** : Bir İçim Su, İlk Adım, Üç Nesil Üç Hayat, Bir Avuç Saçma **Anı** : Bir Ömür Boyunca, Sakın Aldanma **Mizah** : Kirpinin Dedikleri

Hüseyin Rahmi GÜRPINAR : Türk edebiyatının en güçlü natüralist yazarıdır, sokağı edebiyatımıza sokan ilk sanatçıdır. Sade, konuşma diliyle yazdığı yapıtlarında Ahmet Mithat'ın halk için yazma çizgisindedir. İstanbul halkının toplumsal ve töresel yönlerini, inanışlarını bütün incelikleriyle, alaysı bir anlatımla vermiştir. Romanlarında akışı kesip okurlara bilgi verir. Plan bakımından dağınık, üslup bakımından özentisizdir. Gözlemlerinde usta, betimleme-konuşturma tekniğinde yetkin, toplum sorunlarını gözden kaçan yönleriyle ele almada başarılıdır. Asıl olarak Fecr-i Ati edebiyatı döneminde eserler vermekle birlikte, Cumhuriyet döneminde de eserler vermiştir. **Roman** : Şık, Şıpsевdi, Mürebbiye, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, Hakka Sığındık, Kaynanam Nasıl Kudurdu, Ben Deli miyim, Gulyabani, Utanmaz Adam, Nimetşinas, Tesadüf... **Öykü** : Kadınlar Vaizi, Gönül Ticareti, Eti Senin Kemiği Benim, Cehennemlik... **Oyun** : Hazan Bülbülü, Gülbahar Hanım...

CUMHURİYET DÖNEMİ TOPLUMCU-GERÇEKÇİ ESERLER

Birinci dönemde Sadri Ertem ve Sabahattin Ali'nin yapıtlarıyla ortaya çıkan ve esasen Anadolu köy kasabalarının sorunlarını konu edinen toplumcu-gerçekçi öykü ve roman, 1930'ların sonunda Samim Kocagöz ve Kemal Bilbaşar gibi yazarların elinde alanını genişletir ve 1950'den sonra büyük yazarlar tarafından yaygınlaştırılır. Bu devrede 1947-1957 yılları arasında çıkarılan Seçilmiş Hikayeler Dergisi, köyü konu alan hikayelere ya da köy hikayeciliğine yeni bir ivme kazandırır. Köy konusunun daha sonraki yıllarda yaygın bir biçimde gelişmesinde sınıf anlayışı ön plandadır. Köy Enstitülü yazarların köy yaşamını iyi bilmeleri köyleri ve sorunlarını gerçekçi bir bakışla işlemelerinde etkindir. Köyden kente göçün doğurduğu sıkıntılar, gecekondulaşma, ağa-ırgat çatışmasının yanı sıra patron-çalışan çatışmasının da eklenmesi, çarpık sanayileşme, aylıklık gibi konular da sıkça işlenen konular arasında yer almıştır. Diğer yandan Aziz Nesin gibi sanatçılar toplumda aksayan yönleri, yergiye elverişli durumları, türedi, zıppıktı tipleri abartılı, zaman zaman da ironik bir dille anlatmışlardır. Realizm ve natüralizmden etkilenen bu sanatçılar, yapıtlarını konuşma diliyle ele almışlardır. Çoğu zaman yapıtlarındaki kahramanları bölgesel bir ağızla konuşturmuşlar ve güçlü betimlemeler yapmışlardır.

Sadri ERTEM : Öykü ve roman yazarıdır. Toplumsal nitelikli yapıtlarıyla tanınır. Anadolu insanını gerçekçi bir dille anlatmıştır. Çıkrıklar Durunca, Bir Varmış Bir Yokmuş, Düşkünler, Yol Arkadaşları (Roman) Silindir Şapka Giyen Köylü, Bacayı İndir Bacayı Kaldır, Korku, Bay Virgül (Öykü) Kıyılarından Stepe Bir Vagon Penceresinden, Ankara Bükreş, Fikir ve Sanat, Avrupa'nın İskeleti (Gezi, deneme)

Sabahattin ALİ : Edebiyat alanına şiirle girmiş, sonra öykü ve romana yönelmiştir. Eserlerinde ezilen insanların acıları, toplumsal bozukluklar gibi konuları abartmadan, çarpıtmadan ele almıştır. Türk öykücülüğünün temel taşlarından olan sanatçı, önce realizmin, sonra natüralizmin etkisindedir. Değirmen, Kağı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk (Öykü) Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna (Roman) Dağlar ve Rüzgar (Şiir) Esirler (Oyun) yapıtlarıdır.

Kemal BİLBAŞAR : Önceleri Batı Anadolu'daki küçük kent ve kasaba insanların ilişkilerini ele almış, eşraf, tüccar, memur arasındaki çatışmalar konularını oluşturmuştur. Ekonomik ve teknolojik gelişmelerden payını alamayan, çağa ayak uyduramayan köylülerin sorunlarını işlemiştir. Doğu Anadolu'daki feodal toplum yapısına ışık tutar. Ayrıca Ruslara karşı Osmanlı'nın mücadelesinde Abhaz ve Adige Çerkezlerinin sert yaşam koşullarını, geleneksel renklerini de ortaya çıkararak anlatmıştır. İzmir'e yerleştiğinde ise mutluluğu, yaşam sevgisini işleyen yapıtlar üretmiştir. Küçük insanların ezilmişliklerini yalın, açık bir dille ortaya koyar. Romanlarında destansı bir anlatımı vardır. Ay Tutulduğu Gece, Cemo, Denizin Çağırışı, Memo, Yeşil Gölge, Başka Olur Ağaların Düğünü, Kölelik Dönemeci, Bedoş, Zühre Ninem roman türündeki yapıtlarıdır. Ayrıca Yonca Kız adlı bir de çocuk romanı bulunmaktadır. Anadolu'dan Hikayeler, Cevizli Bahçe, Pembe Kurt, Üç Buutlu Hikayeler, Irgatların Öfkesi, Pazarlık, Kurbağa Çiftliği öykü türündeki eserleridir.

Kemal TAHİR : Köy edebiyatımızın ünlü romancısıdır, konularını kendi yaşamından, tarihten, köy yaşamından, Kurtuluş Savaşından seçmiştir. Tezli romanın önemli temsilcilerindendir. Yalnız sanatçı sezgisıyla değil, bilimsel bir yöntemle köy gerçeklerini anlatmasıyla diğerlerinden ayrılır. Romanları genellikle nehir roman niteliği taşır. Her romanı günümüzün köy-kent yaşamını, tarihsel ve toplumsal gelişmeler içinde ele alan bir diğer romanının devamı gibidir. Derlediği sözcüklerle, deyimlerle, araştırma ve kültür zenginliğiyle İstanbul şivesinin kaynaşmasından doğan canlı, rahat bir anlatımı vardır. Çeşitli takma adlarla romanlar da yazmıştır. Bunlar genellikle çeviri romanlardır. Bunlardan en bilineni Mayk Hammer dizisidir. Sağirdere, Esir Şehrin İnsanları, Kör Duman, Rahmet Yolları Kesti, Yedi Çınar Yaylası, Köyün Kamburu, Esir Şehrin Mahpusu, Yorgun Savaşçı, Bozkırdaki Çekirdek, Devlet Ana, Kurt Kanunu, Kelleci Memet, Büyük Mal, Yol Ayrımı, Namusçular, Karılar Koşuşu, Hür Şehrin İnsanları (Roman) Göl İnsanları (öykü)

Yaşar KEMAL : Yazı hayatına folklor araştırmalarıyla başlamış, röportaj ve destansı romanlarıyla tanınmıştır. Anadolu'yu, Anadolu insanını folklor yüklü bir hava ile yansıtır. Halk dilimizin zengin, efsane ve deyişlerine dayalı, kısa cümleli, kendine özgü, canlı bir anlatımı vardır. Torosları, Çukurova'yı, insanın acı yaşamını, ezilmişliğini, eşkiyaların ve ağaların baskısını, kan davası gibi bitmeyen töreleri, efsaneleşen aşkları anlatır. Betimlemelere büyük önem verir. Psikolojik çözümlemelere sıkça yer verir, erdemleri ön plana çıkarır. Geleneksel öyküleme biçimiyle anlatılan birbiriyle ilişkili olaylar kimi zaman geriye dönüşlerle verilir. Geleneksel ses ve renklerle çağdaş ve evrensel yönelen bir yazardır. İnce Memed (4 cilt) Teneke, Beyaz Mendil, Namus Düşmanı, Ölüm Tarlası, Yılanı Öldürseler, Ortadirek, Yer Demir Gök Bakır, Ölmez Otu (Üçleme) Yumrucuk Kuşu, Demirciler Çarşısı Cinayeti, Kale Kapısı, Höyükteki Nar Ağacı, Al Gözüm Seyreyle Salih, Üç Anadolu Efsanesi (Koroğlu-Karacaoğlan-Alageyik) Ağrı Dağı Efsanesi, Çakırcalı Efe, Deniz Küstü, Kanın Sesi, Binboğalar Efsanesi, Bir Ada Hikayesi (üçleme : Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana, Karıncanın Su İçtiği, Tanyeri Horozları) Yusufçuk Yusuf romanlarıdır. Sarı Sıcak, Teneke, Bütün Hikayeler, Kuşlar da Gitti öykü türündeki eserleridir. Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca çocuklara yönelik masallarını topladığı kitabıdır. Ağıtlar (derleme) Baldaki Tuz, Taş Çatlasa, Ağacın Çürüğü (fıkra-deneme) Bir Bulut Kaynıyor, Yanan Ormanlarda Elli Gün, Çukurova Yana Yana, Peri Bacaları, Allah'ın Askerleri (Röportaj) Allah'ın Askerleri adlı röportaj eserinde kimsesiz sokak çocuklarıyla ilgili öyküler de yer alır.

Orhan KEMAL : Hece ölçüsüyle yazdığı ilk şiiri ‘‘Duvarlar’’ 1939’da Yedigün dergisinde Reşat Kemal imzasıyla yayınlanmış, sonraları çalışmalarını öyküde yoğunlaştırmıştır. Para kazanmak, geçimini sağlamak için sürekli yazmış, gazetelere tefrika romanlar, filmlere senaryo kaleme almıştır. Günlük yaşamın değişik yönlerini anlatmıştır. Kahramanlarını çoğunlukla sömürülen yoksul insanlardan seçmiş; bu insanların yaşamlarını, sorunlarını, iç dünyalarını yansıtırken kinsiz, sevecen, umutlu bir yaklaşım sergilemiştir. Toplumsal yapıdaki çelişkiler ustaca vurgulanmış, güçlü gözlemi, özgün ve yalın anlatımı çok okunmasını sağlamıştır. Hızlı olay akışı, devingenlik, diyaloglara çokça yer vermesi dikkat çeker. Olay ve özü ön planda tutar, biçim, estetik, süsleme ikinci plandadır. İşçileri, sanayileşen Türkiye’yi, köyden kente göçün yarattığı sorunları, büyük şehirlerin insanı kimsesiz, korumasız insanları yutması ele aldığı konulardır. Birçok romanında kendi yaşamından kesitler sunması da ayrı bir özelliktir. Diğer yandan karşılıklı konuşmalara çokça yer vermesi eserlerinin çok okunmasında da etkindir. Toplumsal konuları gerçekçi bir biçimde ele sanatçının; yalın, açık ve süssüz bir anlatımı vardır. Baba Evi, Avare Yıllar, Murtaza, Cemile, Bereketli Topraklar Üzerinde, Gurbet Kuşları, Suçlu, Devlet Kuşu, Vukuat Var, Hanımın Çiftliği, Gavurun Kızı, Küçücük, Dünya Evi, El Kızı, Evlerden Biri, Sokakların Çocuğu, Eskici ve Oğulları (Eskici Dükkanı) Kanlı Topraklar, Bir Filiz Vardı, Müfettişler Müfettişi, Arkadaş Islıkları, Yalancı Dünya, Sokaklardan Bir Kız, Üç Kağıtçı, Kötü Yol, Kaçak, Tersine Dünya roman türünde eserleridir. Ekmek Kavgası, Sarhoşlar, Çamaşırıcının Kızı, 72. Koğuş (uzun hikaye) Grev, Arka Sokak, Kardeş Payı, Babil Kulesi, Dünyada Harp Vardı, Mahalle Kavgası, İşsiz, Önce Ekmek, Küçükler ve Büyükler (ölümünden sonra) öykü türünde yapıtlardır. İspinozlar (Yalova Kaymakamı), 72. Koğuş oyunlarıdır. Ayrıca Eskici Dükkanı, Tersine Dünya gibi romanları oyunlaştırılmıştır.

Aziz NESİN : Sadece Türk edebiyatının değil, dünya mizah edebiyatının da sayılı isimleri arasında yer alan sanatçı, eserlerinde Türk toplumunu, günlük olayları, toplumsal aksaklıkları ayrıntılarıyla gülmececi bir dille, yergisel bir biçimde anlatır. Anlatımında yer yer masal öğelerini kullanır. Çağdaş mizah yazarlığı tekniklerini geliştiren, genç mizah yazarlarının doğmasını sağlayan yazar, konularını çok geniş bir çevreden alır. Alay, eleştiri, yergi, taşlama kısaca gülmececiyi oluşturan konular, toplumsal ve kişisel yaşamı uyumsuzluğa düşüren olaylardır. Bunların temel nedeni de çoğu kez çağa, adalete, eşitliğe, erdeme aykırı gelen geleneklerdir. Sömürücü, çıkarıcı, vurguncular da konularını oluşturur. Onun yapıtlarının ön yüzü komedi, arka yüzü trajedidir. Olayların betimlemeleri, konuşmalardaki doğallık onun usta yanlarındandır. Kadın Olan Erkek, Gol Kralı Sait Hopsait, Erkek Sabahat, Saçkıran, Zübük, Şimdiki Çocuklar Harika, Tatlı Betüş, Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Surname, Tek Yol (Roman) Geriye Kalan, İt Kuyruğu, Yedek Parça, Fil Hamdi, Damda Deli Var, Koltuk, Kazan Töreni, Toros Canavarı, Deliler Boşandı, Mahallenin Kismeti, Ölmüş Eşek, Hangi Parti Kazanacak, Havadan Sudan, Bay Düdük, Nazik Alet, Gıdıgıdı, Aferin, Kördöğüşü, Mahmut ile Nigar, Gözüne Gözlük, Ah Biz Eşekler, Yüz Liraya Bir Deli, Bir Koltuk Nasıl Devrilir, Biz Adam Olmayız, Rıfat Bey Neden Kaşımıyor, Yeşil Renkli Namus Gazı, Bülbül Yuvası Evler, Vatan Sağolsun, Yaşasın Memleket, Büyük Grev, Hayvan Deyip Geçme, 70 Yaşım Merhaba, Kalpazanlık Bile Yapılamıyor, Maçınli Kız İçin Ev, Nah Kalkınırsın (Öykü) Bir Sürgünün Hatıraları, Böyle Gelmiş Böyle Gitmez, Poliste, Yokuşun Başı, Salkım Salkım Asılacak Adamlar, Rüyalarım Zıyan Olmasın (Anı) Memleketin Birinde, Hoptirinam, Uyusana Tosunum, Aziz Dededen Masallar (Masal) Azizname (Taşlama) Nutuk Makinası, Az Gittik Uz Gittik, Merhaba, Suçlanan ve Aklanan Yazılar, Ah Biz Ödlek Aydınlar, Korkudan Korkmak (Fıkra) Duyduk Duymadık Demeyin, Dünya Kazan Ben Kepece (Gezi) Biraz Gelir misiniz, Bir Şey Yap Met, Düdükçülerle Fırçacıların Savaşı, Çiçü, Tut Elimden Rovni, Hadi Öldürsene Canikom, Beş Kısa Oyun, Bütün Oyunları (Oyun)

Fakir BAYKURT : Yazmaya şiirle başlamıştır. Orhan Veli çizgisinde; ama köy hayatı içerikli şiirler oluşturmuştur. Asıl ününü roman ve öyküde sağlamıştır. İçinde doğup büyüdüğü, çalıştığı köylerdeki

sorunları toplumcu-gerçekçi bir görüşle dile getirir. Öykü ve roman onun için; dönemin tarihsel, toplumsal renklerini, özelliklerini içermelidir. Az da olsa belge niteliği taşımalıdır. Eserlerinde bir anın değil, geniş bir dönemin olaylarını sunması, köylü yaşamını halkçı bir tutumla sergilemesi onun önemli özelliklerindedir. Yılanların Öcü, İrazcanın Dirliği, Onuncu Köy, Amerikan Sargısı, Tırpan, Köygöçüren, Keklik, Kara Ahmet Destanı, Yayla, Yüksek Fırımlar, Koca Ren, Yarım Ekmek, Kaplumbağalar romanlarıdır. Çilli, Karın Ağrısı, Efendilik Savaşı, Cüce Muhammet, Anadolu Garajı, On Binlerce Kağı, Can Parası, İçerdeki Oğul, Sınırdaki Ölü, Gece Vardiyası, Barış Çöreği, Duisburg Treni, Bizim İnce Kızlar, Dikenli Tel öyküleridir. Efkar Tepesi, Şamar Oğlanları, Kale Kale, Kerem ile Aslı öğretmenlikle ilgili yazılarını, anılarını kapsar. Topal Arkadaş, Yandım Ali, Sakarca, Sarı Köpek, Dünya Güzeli, Saka Kuşları çocuklara yönelik kitaplarıdır. Bunlar dışında bir de Bir Uzun Yol adlı şiir kitabı bulunmaktadır.

Rıfat ILGAZ : İlk şiirleri ve yazıları Kastamonu'da yayınlanan dergi ve gazetelerde çıkmış; kişisel duygularını yansıttığı ölçülü, uyaklı bu dönem şiirlerini kitaplarına almamıştır. 1940'lardaki toplumsal gerçekçi sanatçılar kuşağının en önemli temsilcilerindedir. Siyasal ve ideolojik sorunları yalın bir dille ortaya koyar. İnsanların yaşantılarını, öykünmesiz ve gösterişsiz bir dille yansıtır. Mizah yazarlığı, şairliğinden daha çok bilinmektedir. Yarenlik, Sınıf, Yaşadıkça, Devam, Üsküdar'da Sabah Oldu, Soluk Soluğa, Karakılık, Uzak Değil, Güvercinim Uyur mu, Kulağımız Kirişte, Ocak Katırı Alagöz, Bütün Şiirleri şiir kitaplarıdır. Karadeniz'in Kıyıcığında, Karartma Geceleri, Sarı Yazma, Yıldız Karayel romanlarıdır. Yokuş Yukarı, Biz de Yaşadık, Kırk Yıl Önce Kırk Yıl Sonra anı kitaplarıdır. Radarın Anahtarı, Don Kışot İstanbul'da, Bizim Koğuş, Hababam Sınıfı, Kesmeli Bunları, Nerde O Eski Usturalar, Saksaganın Kuyruğu, Şevket Ustanın Kedisi, Geçmişe Mazi, Altın Eskicisi, Palavra, Tuh Sana, Çatal matal Kaç Çatal, Bunadı Bu Adam, Keş, Al Atını, Hababam Sınıfı Uyanıyor, Sosyal Kadınlar Partisi, Apartman Çocukları, Çalış Osman Çalış Çiftlik Senin mizah türündeki öykü ve romanlarıdır. Öksüz Civev, Bacaksız Kamyon Sürücüsü, Bacaksız Sigara Kaçakçıları, Bacaksız Paralı Atlet çocuklar için yazdığı kitaplarıdır.

Nazım HİKMET : İlk şiirleri hece ölçülü, uyaklıdır. Sonradan serbest nazmı tercih etmiş ve toplum sorunlarına eğilmiştir. Şiirleri dışında yine toplum sorunlarını ele alan düzyazı türünde eserleri bulunmaktadır. Güneşi İçenlerin Türküsü, Benerci Kendini Neden Öldürdü, Gece Gelen Telgraf, Portreler, Taranta Babu'ya Mektuplar, Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedreddin Destanı, Kuvayı Milliye, Yatar Bursa Kalesinde, Memleketimden İnsan Manzaraları, La Fontaine'den Masallar... şiir kitaplarıdır. Kan Konuşmaz, Yeşil Elmalar, Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim romanlarıdır. Nazım ile Piraye, Memet Fuat'a Mektuplar mektup türündeki eserleridir. Kafatası, Ferhat ile Şirin, Yusuf ile Menofis, Demokles'in Kılıcı, Kadınların İsyanı oyunlarıdır.

Necati CUMALI : Sevgi, sevinç, özlem gibi bireysel konularla çağın toplumsal sorunlarını birlikte ele alan yalın anlatımlı lirik şiirleriyle tanınan sanatçı, düzyazılarında da şiirsel bir dil kullanmış, ayrıntıları ustaca anlatmış, açık bir anlatımla genellikle Ege bölgesindeki köy ve kasabalardaki insanların sosyal ve toplumsal sorunlarını işlemiştir. Tütün Zamanı, Yağmurlar ve Topraklar, Acı Tütün, Aşk da Gezer, Üç Minik Serçem, Viran Dağlar romanlarıdır. Yalnız Kadın, Değişik Gözle, Susuz Yaz, Ay Büyürken Uyuyamam, Makedonya 1900 (Geyikler, Annem ve Almanya) Kente İnen Kaplanlar, Dila Hanım, Revizyonist, Yakub'un Koyunları, Aylı Bıçak, Uzun Bir Gece öykü kitaplarıdır. Kızılçullu Yolu, Harbe Gidenin Şarkıları, Mayıs Ayı Notları, Güzel Aydınlık, Denizin İlk Yükselişi, İmbatla Gelen, Güneş Çizgisi, Yağmurlu Deniz, Başaklar Gebe, Ceylan Ağdı, Aşklar Yalnızlıklar, Kısmeti Kapalı Gençlik, Aç Güneş, Bozkırda Bir Atlı, Yarasın Beyler, Tufandan Önce, Bütün Şiirleri şiir kitaplarıdır. Mine, Nalınlar, Derya Gülü, Yaralı Geyik, Boş Beşik, Ezik Otlar, Vur Emri, Susuz Yaz, Yeni Çıkan Şarkılar, Tehlikeli Güvercin, Masalar, Kaynana Ciğeri, Aşk Duvarı, Zorla İspanyol, Gömü, Bakanı Bekliyoruz, Kristof Kolomb'un Yumurtası, Yürüyen Geceyi Dinle, İş Karar Vermekte oyunlarıdır. Niçin Aşk, Senin İçin Ey Demokrasi, Etiler Mektupları, Niçin Af, Şiddet

Ruhu, Ulus Olmak denemelerini topladığı kitaplarıdır. Yeşil Bir Sırtında adlı bir de güncesi bulunmaktadır.

Bekir YILDIZ : Doğrudan bir anlatımı yeğlediği eserlerinde Urfa köylerinin sorunlarını ve Almanya'daki işçilerin yaşadığı sıkıntıları anlatır. Türkler Almanya'da, Halkalı Köle romanlarıdır. Reşo Ağa, Kara Vagon, Kaçakçı Şahan, Sahipsizler, Evlilik Şirketi, Beyaz Türkü, Alman Ekmeği, Dünyadan Bir atlı Geçti, İnsan Posası, Demir Bebek, Olumsuz Kavak, Acılı Çocuklar öyküleridir. Güneydoğu Zindanı, Harran röportaj, Üç Vatandaş oyun türündeki eserleridir.

Abbas SAYAR : Güçlü gözlemle, sağlam bir dil yapısıyla eserler vermiştir. Yılık Atı, Çelo, Can Şenliği (Roman) Dik Bayır, Yorganımı Sıkı Sar (Öykü) Tarlabası Salkım Saçak, Anılarda Yumak Yumak, Boşluğa Takılan Ses (Şiir)

Şevket Süreyya AYDEMİR : Kendi hayat hikayesini anlattığı 'Suyu Arayan Adam' adlı kitabıyla ün kazanmıştır. Eserleri daha çok biyografik özellik gösterir. Bunun yanında toplumdaki değişimleri, yaşanan olayları da dile getirir. Suyu Arayan Adam, Tek Adam, İnkılâp ve Kadro, Menderesi'in Dramı, Üçüncü Adam, İkinci Adam, Kahramanlar Doğmalıydı, Makedonya'dan Ortaasya'ya Enver Paşa, Toprak Uyanırsa eserleridir.

Cevat Şakir KABAAĞAÇLI (Halikarnas Balıkcısı) : Konularını sürgün yaşadığı ve sonradan yerleştiği Bodrum ve çevresinden, Ege insanlarından alır. Aganta Burina Burinata, Ötelerin Çocuğu, Uluç Reis, Turgut Reis, Deniz Gurbetçileri romanlarıdır. Ege Kıyılarında, Merhaba Akdeniz, Ege'nin Dibi, Yaşasın Deniz, Gülen Ada, Ege'den, Gençlik Denizlerinde, Parmak Damgası, Ege'den Denize Bırakılmış Bir Çiçek öyküleridir. Anılarını Mavi Sürgün adlı eserinde toplamıştır. Denizin Çağrısı, Yol Ver Deniz çocuk kitaplarıdır. Anadolu Efsaneleri, Anadolu Tanrıları, Anadolu'nun Sesi, Hey Koca Yurt, Çiçeklerin Dügümü, Düşün Yazıları, Sonsuzluk Sessiz Büyür, Merhaba Anadolu, Altıncı Kıta Akdeniz mitoloji, deneme, inceleme türündeki eserleridir.

Reşat Enis AYGÜN : Kılıcımı Sürüyorum (Öykü) Kanun Namına, Gong Vurdu, Gece Konuştu, Afrodit Buhurdanında Bir Kadın, Toprak Kokusu, Ekmek Kavgamız, Ağlama Duvarı, Yolgeçen Hanı, Despot, Sarı İt, Lüzumsuz Adam (Roman)

Erdal ÖZ : Yaralısın, Odalarda, Gülünün Solduğu Akşam, Deniz Anlatıyor, Defterimde Kuş Sesleri (Roman) Yorgunlar, Kanayan, Havada Kar sesi Var, Sular Ne Güzelse, Cam kırıkları (Öykü) Alılı Turnam, İhlamlurlar (Gezi Yazıları) Kırmızı Balon, Dedem Korkut, Alçacıktan Kar Yağar, Babam Resim Yaptı (Çocuk Kitapları)

Kerim KORCAN : Linç, Tatar Ramazan, İdamlıklar, Patrona, Canlı Bayraklar, Ölüm Pusuda, Ter adamlar, Dimitrof Geçiyor (Roman) Ateşten Köprü, Harbiye Kazanı (Anı) Capon, Acılar Çemberi (Çocuk Romanı) Ey Gaziler (Şiir)

Erol TOY : Toprak Acıkınca, Acı Para, Azap Ortakları, İmparator, Kördüğüm, Gözbağı, Son Seçim, Doruktaki Adam, Kültası, Kuzgunlar ve Leşler, Zor Oyunu, Fareler Cumhuriyeti, Pir Sultan Abdal, Avcı Kekliği, Arinna'nın Gölgesi, Aydınımız İnsanımız Devletimiz, O'na Katılmak adlı roman, deneme, fıkra, inceleme türünde eserleri bulunmaktadır.

Vedat TÜRKALİ : Bir Gün Tek Başına, Yeşilçam Dedikleri Türkiye, Tek Kişilik Ölüm, Mavi Karanlık, Kayıp Romanlar, Fatmagül'ün Suçu Ne (Roman) Yalancı Tanıklar Kahvesi, Üç Film Birden, Bu Gemi Nereye, Bu Ölü Kalkacak, Eski Filmler, Dallar Yeşil Olmalı (senaryo, deneme, inceleme)

Hasan İzzettin DİNAMO : Kutsal İsyan (Kurtuluş Savaşı'nı anlatan 7.ciltlik roman) Kutsal Barış, Savaş ve Açlar

Sulhi DÖLEK : Öykü, roman, çocuk kitapları, senaryo dallarındaki eserlerinde hayat olaylarını mizahi bir dille ele almıştır. Korugan, Geç Başlayan Yargılama, Vidalar, Kiracı, Teslim Ol Küçük, Truva Katırı, Aynalar, Kirpi, Habis'in Serüvenleri, İçimizdeki Yasakçı, Üçüncü Kattaki At, Yeşil Bayır, Arkadaşım Dede, Kestane Şekeri, Her Şeyi Bilen Çocuk, Küçük Çalgıcılar, Kahkaha Tarlası, Hayvanlar Alfabetesi, Karanlığın Kahkahası (Roman, öykü) Süper Baba, İkinci Bahar, Yabancı Damat, Koltuk Sevdası (Senaryo)

Mahmut MAKAL : Öğretmenlik yaptığı yıllarda yazdığı roman, öykü ve araştırmalarıyla tanınmıştır. Bizim Köy, Köyümden, Memleketin Sahipleri, Kuru Sevda, 17 Nisan, Köye Gidenler, Kalkınma Masalı, Eğitimde Yolumuz Nereye, İplik Pazarı, Kamçı Teslimi, Ötelere Havası, Halktan Ayrı Düşenler, Köpeksiz Köy, yer Altında Bir Anadolu, Bu Ne Biçim Ülke, Zulüm Makinesi-Öğretmen Kıyımı, Kokmuş Bir Düzendeki, Açlık Pınarı, Değişenler, Karanlığı Zorlayanlar, Köy Enstitüleri ve Ötesi, Bir İşçinin Günlüğünden, Hayal ve Gerçek-Değişenler, Ağlatı, Faust'un Dediği, Anımsı Acımsı, Bakırdaki Kıvılcım, Deli Memedin Türküsü

Ümit KAFTANCIOĞLU : Tüfekliler, Yelatan (roman) Dönemeç, Çarpana, İstanbul Allak Bullak (öykü) Tek Atlı Tekin Olmaz (halk masalları) Köroğlu Kolları (halk destanları) Hakullah (röportaj) Kekeme Tavşan, Çizmelerin Keçeden, Altın Ekin, Dört Boynuzlu Koç, Kan Kardeşim Doru Tay, Hızır Paşa, Çoban Geçmez, Şülgür Deresi, Salih Bey (çocuk kitapları)

Tarık Dursun KAKINÇ : Atmacanın Oğlu, Hasangiller, Vezir Düşü, Rıza Bey Aile Evi, Güzel Avrat Otu, Sevmek Diye Bir Şey, Yabanın Adamları, 36 Kısım Tekmili Birden, Bağrıyanık Ömer ile Güzel Zeynep, Bahriyeli Çocuk, İmbatla Dol Kalbim, Ona Sevdiğimi Söyle, Ömrüm Ömrüm, Allahaismarladık Aşk, Yaz Öpüşleri, Dul Evi, Sümbülteber, Hepsi Hikaye (Öykü) İnsan Kurdu, Sabah Olmasın, Denizın Kanı, Kopuk Takımı, Gün Döndü, Hoşçakal Küçük, Kayabaşı Uygırlığının Yükseliş ve Birden Çöküşü, Alçaktan Uçan Güvercin, Kurşun Ata Ata Biner, İyi Geceler Dünya, Bağışla Onları, Ağaçlar Gibi Ayakta, Bizimkisi Zor Zanaat, Alo Harika Hanım Nasılsınız, Kutup (roman) Deve Tellal Pire Berber İken, İyilikçi Tilki, La Fonten Masalları, Bir Küçücük Aslancık Varmış, Ezop Masalları, Yaramaz Kuzu, Otobüsüm Kalkıyor, Keremi'i Kimse İstemiyor, Güzel Uykular Alara, Benim Dedem Bir Tane, Az Gittik Uz Gittik Dere Tepe Düz Gittik, Kırmızı Otobüs, Tekerlemeler, Bilmeceler, Bir Varmış Bir Yokmuş Memleketin Birinde, Pıtır'ın Masalları 12 cilt (Çocuk Edebiyatı) Devrialem (Şiir) Büyük Türk Şiiri Antolojisi -6 cilt Ben Unutmadan, Gavur İzmir Güzel İzmir, Gönderdiğin Mektubu Aldım, Bir Gün Bir İssiz Adaya Düşerseniz (Düzyazı)

Erhan BENER : Acemiler, Yalnızlar, Loş Ayna, Ara Kapı, Kedi ve Ölüm, Baharla Gelen, Elif'in Öyküsü, Oyuncu, Böcek, Macellos Da Vinci'nin Serüvenleri, Ölü Bir Deniz, Sisli Yaz, Ortadakiler, Anaför, Hınzır Kız, Tekilleşme, Bir Büyük Bürokratin Romanı, Dönüşler, Köleler ve Tutkular, Işığın Gölgesi, İlişkiler, Sıradışı Bir Kadının Otobiyografisi, Eski Dostlar (Roman) Aşk-ı Muhabbet Sevda, Gece gelen Ölüm, Günbatımı Öyküleri, Denizaşırı Öyküler, Yaralı Aşklar, Bir Demet Mimoza, Yaşam Bir Düş, Aşk Nereye Kadar, Türküsünü Arayan Adam (Öykü) Çıldırtan Yağmurlar, Hızır Doktor, Şahmeran, Bürokratlar (Oyun) Arabalarım, Sonbahar Yaprakları, Açık Pencere (Anı)

Orhan HANÇERLİOĞLU : Karanlık Dünya, Ekilmemiş Topraklar, Ali (roman) Düşünce Tarihi, Felsefe Ansiklopedisi, İnanç Tarihi (Düşünce Kitapları) Felsefe, Türk Dili, Dünya İnançları, İslam İnançları, Ruhbilim, Ekonomi, Toplumbilim, Ticaret Sözlükleri

Mehmet SEYDA : Bir Gün Büyüyeceksin, Deli Ali, İhtiyar Gençlik, Kapatma, Şampiyonluk Kupası, Ünlü Hikayeler, Duvar, Zonguldak Hikayeleri, Başgöz Etme Zamanı, Oyuncakçı Dükkanı, Garnizonda Bir Olay, Anahtarcı Salih, Kör Şeytan, Bana Karşı Ben, Yaş Ağaç, Ne Ekersen, Süeda Hanımın Ortanca Kızı, Gerçek Dışı, Köroğlu, Sultan Döşeği, Nemrut Mustafa, Bir Açından, Edebiyat

Dosttan, Düşleme Oyunu, Bastıbacak Ermiş, Şeytan Çekiçleri, Karagöz ile Hacivat, Gururlu Peri (roman, öykü, çocuk kitapları)

Adnan ÖZYALÇINER : Panayır, Sur, Yağma Gözleri, Bağlı Adam, Cambazlar Savaşı Yitirdi, Alaycı Öyküler, Sağanak ,*Yıkım Günleri* , Yazdan Kalma Bir Gün, Ayak İzleri , Aradakiler, İç (Öykü) Kırmızı Çini Kase, Garip Nasıl Okuyacak, Ölümsüzleşen Bahçe, Sabırtaşı Çatladı, Anıtların Öyküleri, Devlet Kuşu, Anadolu'dan Öyküler, Keloğlan ile Köse, Tarihten Öyküler, Masal Evi , Keloğlanla Bir Gün, Masal Okuyorum (Çocuk Kitapları) *Güç ve Güzellik* (roman) Tarihin Işıldağı İstanbul'un Taşı Toprağı Altın, İstanbul Yaşamı ve Folkloru, Üç Dinin Başkenti İstanbul, Edebiyatın Ağır İşçisi Cevdet Kudret, Edebiyatın Kırk Ayaklı Karıncası: Asım Bezirci, Gidelim Kağıthaneye, Benim Taşlıtarlam İstanbulum, Karagümrüklü Yıllar, Öyküleriyle İstanbul Anıtları (İnceleme) Âşık Garip ile Şahsenem (halk hikayesi) Emek Öyküleri , Halk Şiirinden Seçmeler (derleme)

Necati TOSUNER : Özgürlük Masalı, Çıkmazda, Kambur, Sisli, Necati Tosuner Sokağı, Çılgınsı, Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi, Güneş Giderken, Kasırganın Gözü, Yakamoz Avına Çıkmak (Öykü) Sancı Sancı, Yalnızlıktan Devren Kiralık, Bana Sen Söyle (Roman) Keleş Osman Evden Kaçıyor, Dayım Balon Olmuş, Arda'nın Derdi Ne, Dur Bakalım Petek, Fareli Sokağın Kızı , Keleş Osman'ın Tarihle Başlı Dertte (Çocuk Kitapları)

Tahsin YÜCEL : Uçan Daireler, Haney Yaşamalı, Düşlerin Ölümü, Yaşadıktan Sonra, Ben ve Öteki, Aykırı Öyküler, Komşular, Golyan Devrimi (Öykü) Mutfak Çıkmazı, Peygamberin Son Beş Günü, Bıyık Söylencesi, Vatandaş, Yalan, Kumru ile Kumru, Gökdelen, Sonuncu (Roman) Arı Maya, Tom Amca'nın Kulübesi, Jane Eyre, Kül Kedisi, Madam Bovary, Kalpazanlar, Goriot Baba...(çeviriler)

Nevzat ÜSTÜN : Oluş, Cüceler Çarşısı, Güneş Ülkesi, Hey Sen Amerikalı, Beklenen Sabah (Öykü) Almanya Almanya, Yaşama Duvarı, Akrep Üretme Çiftliği, Çıplak (inceleme) Üçüncü Bir Dünya (gezi)

Muzaffer İZGÜ : Bireylerin ve toplumun aksak yönlerini, kişiler arası ilişkileri mizahi açıdan ele alır. Bando Takımı, Donumdaki Para, Deliye her Gün Bayram, Sen Kim Hovardalık Kim, Her Eve Bir Karakol, Devlet Babanın Tonton Çocuğu, Lüplüp Makinesi, Kasabanın Yarı, Demokrasimiz Kaç Para Eder (Öykü) Gecekondu, İlyas Efendi, Halo Dayı, Korkak Kahraman (Roman) Karadüzen, İnsaniyettin, Reçetesi Peçete, Utanmıyorum Üşüyorum, Lütfen Kızımın Evlenir misiniz (Oyun) Ekmek Parası, Çizmeli Osman, Ökkeş, Uçtu Uçtu Ali Uçtu (Çocuk Kitapları)

BİREYİN İÇ DÜNYASINI ELE ALAN ROMAN VE HİKAYE YAZARLARI

Oktal AKBAL : Gazeteci yazardır. İnsan Bir Ormandır, Suçumuz İnsan Olmak, Düş Ekmeği, Ey Gece Kapını Üstüme Kapat, İlkyaz Devrimi, Yalnızlık Bana Yasak (roman) Hiroşimalar Olmasın, Dondurmalı Sinema, Bir de Simit Ağacı Olsaydı, Temmuz Serçesi, Odamda Bir Güvercin...(öykü, deneme, anı)

Sait Faik ABASIYANIK : Cumhuriyet edebiyatımızın en güçlü öykücüleridir. Konuya fazla önem vermediği öykülerinde, denizi, ada yaşamını, sıradan insanları, balıkçıları anlatmıştır. İstanbul Hikayecisi olarak da adlandırılan sanatçı, Çehov tarzı öykücülüğü kendi sanat anlayışıyla birleştirmiştir. Olayları anlatmaktan çok durumları, günlük yaşamdan kesitleri anlatmaktadır. Semaver, Lüzumsuz Adam, Mahalle Kahvesi, Dülger Balığının Ölümü, Tüneldeki Çocuk, Sarnıç, Şahmerdan, Havada Bulut, Kumpanya, Son Kuşlar, Alemdeğda Bir Yılan, Az Şekerli, Havuz Başı...(Öykü) Kayıp Aranıyor, Medar-ı Maişet Motoru (Roman) Şimdi Sevişme Vakti (Şiir)

Memduh Şevket ESENDAL : Günlük yaşamdan aldığı konuları öykü ve romanlarında kullanan sanatçı, modern hikayeciliğimizin öncülerindedir. Çehov ve Abasıyanık'ın yolundan giderek kişilerin ruhsal betimlemelerini eserlerinde derinlemesine incelemiş ve durum öykücülüğümüzün edebiyatımızdaki önemli isimlerinden olmuştur. Temiz Sevgiler, Otlakçı, Mendil Altında, İhtiyar Çilingir, Bir Küçük Çiçek, Ev Ona Yakıştı, Veysel Çavuş (Öykü) Vassaf Bey, Miras, Ayaşlı ve Kiracıları (Roman)

Muzaffer BUYRUKÇU : Katran, Acı, Korkunun Parmakları, Bulanık Resimler, Kuyularda, Cehennem, Kavga, Şarkılar Seni Söyler, Günlerden Bir Gün, Hüzünlü Kar Çiçekleri, Her Yer Karanlık, Bin Hüzün, Şarkı Gibi, Yüzün Yarısı Gece, Telefon Konuşmaları, Bir Aşk Daha, Ucu Güllü Kundura, Dumanı Tüten Çay Gibi, Yalnızlığın Arkasındaki Gülümseme, İpek Pijamalı Katiller, Ay Kokuyor (Öykü) Mağara, Bir Olayın Başlangıcı, Gürültülü Birkaç Saat, Dar Sokaklardaki Duman, Gece Bitmedi, Dışarıdaki Rüzgar, Akan Sular Şarap Olsa (Roman) Arkası Yarın, Sıcak İlişkiler, Dillerinde Dünya, Sayılı Günler, Arkadaş Anılarında, Anında Görüntü, Dünden Bugüne, İlişkiler Arasında Bir Gezinti, Yaşadığımız ve Yaşananlar (Günlük – Anı)

Abdülhak Şinasi HİSAR : Geçmişe dönük, geleneksel yaşam ve beğeniden etkilenen sanatçının yapıtlarının ağırlık noktasını geçmişte yaşadığı mutluluklar ve rahat İstanbul yaşantısı oluşturur. Fahim Bey ve Biz, Çamlıca'daki Eniştemiz, Ali Nizami Bey'in Alafrangalığı ve Şeyhliği (Roman) Boğaziçi Mehtapları, Boğaziçi Yalıları, Geçmiş Zaman Köşkleri, İstanbul ve Pierre Loti, Yahya Kemal'e Veda (Anı ve deneme) Aşk İmiş Her Ne Var Alemde (Şiir Antolojisi) Geçmiş Zaman Fıkraları

Ahmet Hamdi TANPINAR : İçe dönük bir bakışla yaşamı ve duyarlıkları yansıtır. Mahur Beste, Huzur, Sahnenin Dışındakiler, Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Aynadaki Kadın (Roman) Abdullah Efendi'nin Rüyalari, Yaz Yağmuru, Hikayeler (Öykü) Beş Şehir, Edebiyat Üzerine Makaleler, Yaşadığım Gibi (Deneme) Tevfik Fikret, Namık Kemal, Yahya Kemal, 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi (İnceleme) Bütün Şiirleri – Bursada Zaman (Şiir)

Peyami SAFA : Romanlarında olaydan çok ruhsal çözümlemelere yer veren sanatçı, toplum sorunlarını, ahlak öküntülerini, genç psikolojisini, Doğu-Batı arasındaki kararsızlığı ve uçurumu derinlemesine işlemiştir. Toplumsal ve bireysel sorunlar iç içe ele alınmıştır. Daha önceleri Server Bedii mahlasıyla popüler romanlar yazmıştır. Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Biz İnsanlar, Sözde Kızlar, Fatih-Harbiye, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu, Yalnızız, Şimşek, Canan, Bir Tereddüdün Romanı (Roman) Gençliğimiz, Bir Mekteplinin Hatıraları (Öykü)

Yusuf ATILGAN : Aylak Adam, Anayurt Oteli, Canistan (Roman) Bodur Minareden Öte, Eylemci, Ekmek Elden Süt Memeden (Öykü)

Tarık BUĞRA : Yapıtlarında insanın iç dünyasını, geleneksel yaşamı ele almıştır. Türk toplumunun belli dönemlerini değişik boyutlarıyla ve ayrıntıya girmeden anlatan sanatçı; kişilerin iç dünyasına yönelen, dışın gerisini, iç vermeye çalışan çözümleyici bir tutum benimsemiştir. Siyah Kehribar, Küçük Ağa, Küçük Ağa Ankara'da, İbiş'in Rüyası, Firavun İmanı, Gençliğim Eyvah, Yağmur Beklerken (Roman) Oğlumuz, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, İki Uyku Arasında (Öykü) Ayakta Durmak İstiyorum, Güneş ve Aslan, Sıfırdan Doruğa (Oyun)

Mustafa KUTLU : Öykülerinde Bireyin iç dünyasına eğilen sanatçı, iç konuşma tekniğine, argoya ve yerel sözcüklere sıkça başvurmuştur. Ortadaki Adam, Gönül İşi, Yokuşa Akan Sular, Yoksulluk İçimizde, Bu Böyledir, Hüzün ve Tesadüf, Beyhude Ömrüm (Öykü)

Samih AYVERDİ : Aşk Bu İmiş, Batmayan Gün, Mabette Bir Gece, Ateş Ağacı, Yaşayan Ölü, İnsan ve Şeytan, Son Menzil, Yolcu Nereye Gidiyorsun, Mesihpaşa İmamı, Boğaziçinde Tarih (roman) İstanbul Geceleri, Bir Dünya'dan Bir Dünya'ya, Yusufçuk (anı) Edebi ve Manevi Dünyası

İçinde Fatih, Maarif Dünyamız, Türk Tarihinde Osmanlı Asırları, Türk-Rus Münasebetleri ve Muharebeleri (inceleme)

Attila İLHAN : Şairliği yanında romancılığı ve senaryo yazarlığıyla da tanınan sanatçı, romanlarında Osmanlının çöküş yıllarından 1960'lara uzanan bir zaman dilimi içinde kent insanını, kendisini çevreleyen toplumsal, ekonomik ve siyasal koşullar içinde, ama bireysellikten kopmadan ele almıştır. Duvar, Sisler Bulvarı, Yağmur Kaçağı, Ben Sana Mecburum, Bela Çiçeği, Yasak Sevişmek, Tutkunun Günlüğü, Böyle Bir Sevmek, Elde Var Hüzün, Korkunun Krallığı, Ayrılık Sevdaya Dahil (şiir) Sokaktaki Adam, Zenciler Birbirine benzemez, Kurtlar Sofrası, Bıçağın Ucu, Sırtlan Payı, Yaraya Tuz Basmak, Fena Halde Leman, Dersaadet'te Sabah Ezanları, Hacı Hanım Vay (roman) Abbas Yolcu, Hangi Atatürk, Hangi Sol, Batı'nın Deli Gömleği, Sağım Solum Sobe, Yanlış Kadınlar Yanlış Erkekler, Ulusal Kültür Savaşı, İkinci Yeni Savaşı (düzyazı) Kartallar Yüksek Uçar, Devlerin Öfkesi, Şoför Nebahat...(senaryo)

Sevinç ÇOKUM : Eğik Ağaçlar, Bölüşmek, Rozalya Ana, Evlerinin Önü Makine, Derin Yara (Öykü) Zor, Bizim Diyar, Hilal Görününce, Deli Zamanlar, Tren Burdan Geçmiyor, Karanlığa Direnen Yıldız (roman)

Emine İŞINSU : Küçük Dünya, Azap Toprakları, Tutsak, Sancı, Bukağı, Atlı Karınca, Cumhuriyet Türküsü, Bir Ben Vardır benden İçeri, Havva (roman) Bir Yürek Satıldı, Adsız Kahramanlar, Bir Milyon İğne (oyun)

Adalet AĞAOĞLU : Eserlerinde toplum zaman ilişkilerinin, insanın iç dünyasındaki yansımalarını işlemiştir. Fikrimin İnce Güllü, Romantik Bir Viyana Yazı, Ruh Üşümesi, Ölmeye Yatmak, Bir Düğün Gecesi, Yaz Sonu, Üç Beş Kişi (Roman) Yüksek Gerilim, Sessizliğin İlk Sesi, Hadi Gidelim, Hayatı Savunma Biçimleri (Öykü) Göç Temizliği, Gece Hayatım (Anı) Güner Sümer Toplu Eserleri, Seçmeler, Karşılaşmalar, Geçerken (Deneme) Evcilik Oyunu, Çatıdaki Çatlak, Sınırlarda Tombala, Bir Kahramanın Ölümü, Çıkış, Kozalar, Kendini Yazan Şarkı, Duvar Öyküsü, Çok Uzak Fazla Yakın, Fikrimin İnce Güllü (Oyun)

Çetin ALTAN ; Büyük Gözaltı, Bir Avuç Gökyüzü (roman) Çemberler, Mor Defter, Isıkçı (oyun) Bir Uçtan Bir Uca, Al İşte İstanbul (gezi) Ben Milletvekiliyken, Bir Yumak İnsan (anı) Şeytan Aynaları, Zurnada Peşrev Olmaz, Sobe, Nar Çekirdekleri, Onlar Uyanırken (mizah)

Faik BAYSAL : Rezil Dünya, Elleri Sesinin Rengindeydi, Sarduvan (roman) Perşembe Adası, sancı Meydanı (öykü) İlk Defa (şiir) Siyah Lale (çeviri)

Vüsat O. BENER : Dost I-II-III, Yaşamazsınız (Öykü) Ihlamur Ağacı, İpin Ucu (Oyun) Buzul Çağının Virüsü, Siyah Beyaz, bay Muannit Sahtegi'nin Notları (Roman)

Sabahattin Kudret AKSAL : Şarkılı Kahve, Gün Işığı, Duru Gök, Elinle, Bir Sabah Uyanmak, Çizgi Ağzında Bir Sevi (Şiir) Gazoz Ağacı, Yaralı Hayvanlar (Öykü) Geçmişle Gelecek (Deneme) Şakacı, Evin Üstünde Bir Bulut, Bir Odada Üç Ayna, Tersine Dönen Şemsiye, Kahvede Şenlik Var, Bay Hiç, Sonsuzluk Kitabevi (oyun)

Kenan Hulusi KORAY : Osmanoflar, Bir Yudum Su, Bir Otelde Yedi Kişi, Beşer Dakikalık Hikayeler, Yedi Meşale, Yaz ve Aşk Hikayeleri, Miras Keçe, Bahar Hikayeleri

H.Nihal ATSIZ : Eserlerinde Türkçülüğü , Türk tarihini ve kahramanlığını işlemiştir. Yolların sonu (Şiir) Deli Kurt, Bozkurtların Ölümü, Ruh Adam, Bozkurtlar Diriliyor (Roman)

Melih Cevdet ANDAY : Garip, Rahatı Kaçan Ağaç, Telgrafname, Kolları Bağlı Odysseus, Ölümsüzlük Ardında Gılgamış, Yağmurun Altında, Teknenin Ölümü, Tanıdık Dünya (şiir) Aylaklar, Gizli Emir, İsa'nın Güncesi, Yağmurlu Sokak (roman) Mikado'nun Çöpleri, Ölümler Konuşmak İster, Dikkat Köpek Var (oyun)

Mükerrem Kamil SU : Kadın yazarlarımızdan olan sanatçı, popüler aşk romanlarıyla tanınır. Sevgi ve İstirabım, Sus Uyanmasın, Çırpınan Sular, Bir Avuç Kül, Uyanan Hatıralar, İhtiras, Gençliğimizin Rüzgarı, Özlediğim Kadın, Aynadaki Kız, Ayrı Dünyalar, Ben ve O, Karakış, Ata'nın Romanı, Bu Kalp Duracak, Dinmez Ağrı, İstiranca Eteklerinde, Ateşten Damla, Atatürk Bizimle, Günah Yolu, Uzaklaşan Yol, Olaylar Gemisi, Kaybolan Ses, Gizlenen Acılar, Bir Avuç Hatıra, İnandığım Allah (roman)

Kerime NADİR : Aşk üzerine yazılmış romanlarıyla tanınır. Bunların çoğu filme aktarılmıştır. Günah Bende mi, Seven Ne Yapmaz, Son Hıçkırık, Güller ve Dikenler, Kırık Hayat, Aşk Rüyası ,Suya Düşen Hayal, Sisli Hatıralar, Son Hıçkırık...

Muazzez Tahsin BERKANT : Aşk romanları yazarıdır. Aşk Fırtınası, Bahar Çiçeği, Kırılan Ümitler, Sarmaşık Gülleri, Küçük Hanımefendi, İki Kalp Arasında, Gönül Yolu, Mağrur Kadın, Sevgim ve Gururum...

Süküfe NİHAL : Tevfik Fikret'in etkisinde şiirler yazmış, kadın hareketinin kurucularındandır. Yıldızlar ve Gölgeleler, Hazan Rüzgarları, Gayya, Yakut Kayalar, Su, Sıla Yolları, Sabah Kuşları, Yerden Göge (şiir) Domaniç Dağlarının Yolcusu, Renksiz İstirap, Çöl Güneşi, Yalnız Dönüyorum, Çölde sabah Oluyor (roman) Tevekkülün Cezası (öykü) Finlandiya (gezi)

Mahmut YESARİ : Çulluk, Çoban Yıldızı, Pervin Abla, Ak Saçlı Genç Kız, Geceleyin Sokaklar, Bağrı Yanık Ömer, Kırlangıçlar, Su Sinekleri, Bahçemde Bir Gül Açtı, Tipi Dindi, Aşk Yarışı, kanlı Sır, Yakut Yüzük, Bir Kadın Geçti, Sığınak Altında (roman) Yakacak mektupları (öykü) Sürtük, Erkek Güzeli, Hanife Teyze Hizmetçi Arıyor, Monologlarım (oyun)

İlhan TARUS : Doktor Monro'nun Mektubu, Apartman, Karınca Yuvası, Ekin İti, Köle Hanı (öykü) Saman Pazarı, Var Olmak, Kasabanın Ruhü, Duru Göl, Uzun Atlama (roman) Ceza Hakimi, Bir Gemi (oyun)

Cahit UÇUK : Realist kadın yazarlarımızdandır. Küçük Ev, Kanlı Düğün, Siyah Dantelli Şemsiye, Uçan Su, Değirmen taşı, Hep Yarın, Güneş Kokusu, Kirazlı Pınar, Sürü Çıngırakları (roman) Cennet bahçesi, Işıklı Pencere, Kurtların Saygısı, Değişen Sensin, Altın Papuçlar (öykü) Türk İkizleri, Gümüş Kanat, yalçın Kayalar, Mavi Ok, Ateş Gözülü Dev, Herte Verte Pitte, Kırmızı Mantarlar, Cepteki Yavrular, Eve Giren Güneş, Açılan Pencereler, Esrarengiz Yalı, Mavi Derinliklerdeki Sır, Sırrını Vermeyen Tabak (çocuk kitapları) Yaşamak İstiyoruz, Bileziklerin Sesi, Gök Korsan (oyun) Bir İmparatorluk Çökerken, Erkekler Dünyasında Bir Kadın Yazar (anı-inceleme)

Aka GÜNDÜZ : Ankara Marşı (Şiir) Türk Kalbi, Türk'ün Kitabı, Kurbağacık, Hayattan Hikayeler (Öykü) Bu Toprağın Kızları, Yayla Kızı, Mezar Kazıcıları, Onların Romanı , Bir Şoförün Gizli Defteri, Dikmen Yıldızı, İki Süngü Arasında, Zekeriya Sofrası (Roman)

Rakım ÇALAPALA : 87 Oğuz, Mustafa, Köye Giden Gelin (roman) Aşk İnsanı Güzelleştirir, Işıklı Pencere (öykü) Yavrukurt şiirleri

Feridun FAZIL TÜLBENTÇİ : Yavuz Sultan Selim Ağlıyor, Sultan Yıldırım Beyazıt, Barbaros Hayrettin Geliyor, Osmanoğulları, Sultanların Aşkı, İstanbul Kapılarında, Şah İsmail, Turgut Reis, Kanuni Sultan Süleyman, Şanlı Kadırgalar (roman) Sabahtan Bir Saat Evvel, Büyük Harpten Sonrakiler (şiir) Cumhuriyet Nasıl Kuruldu, Türk Atasözleri ve Deyimleri, Cumhuriyetten Sonra Çıkan Gazete ve Mecmualar (inceleme) Kahramanlar Geçiyor, Geçmişte Bugün, Büyük Türk Zaferleri (radyo konuşmaları)

Ahmet ALTAN : Kılıç Yarası Gibi, Dört Mevsim Sonbahar, Yalnızlığın Özel Tarihi, Sudaki İz, Aldatmak, İsyân Günlerinde Aşk, En Uzun Gece, Tehlikeli Masallar, İçimizde Bir Yer, Gece Yarısı Şarkıları, Karanlıkta Sabah Kuşları, Kristal Denizaltı (roman ve öykü)

YENİ EDEBİYATÇILAR – MODERNİSTLER

Leyla ERBİL : Hallaç, Gecede, Eski Sevgili (öykü) Tuhaf Bir Kadın, Karanlığın Günü, Mektup Aşkları, Cüce, Üç Başlı Ejderha, Kalan (roman)

Demir ÖZLÜ : Bunaltı, Soluma, Boğuntulu Sokaklar, Bir Uzun Sonbahar, Bir Küçük Burjuvanın Gençlik Yılları, Aşk ve Poster, Berlin’de Sanrı, Tatlı Bir Eylül, Paris Güncesi, Dalgalar, Amerika, İstanbul Büyüsü (öykü,roman, anı)

Demirtaş CEYHUN : Apartman, Cadı Fırtınası, Ah Şu Biz Göçebeler, Yaşasın Aziz Nesin, Ah Biz Şu Karabıyıklı Türkler, Yakılacak Adam, Asya, Ayı İzi (roman, öykü)

Ferit EDGÜ : Kaçkınlık, Bozgun, Av, Bir Gemide, Çılgılık, Eylülün Gölgesinde Bir Yazdı (Öykü) Ah Min-el Aşk (Şiir) Kimse, O (Roman) Ders Notları, Yazmak Eylemi, Şimdi Saat Kaç, Bin bir Gece (Deneme)

Nazlı ERAY : Ah Bayım Ah, Uyku İstasyonu, Beyoğlunda Gezersin, Arzu Sapağında İnecek Var, Kuş Kafesindeki Tenor, Geceyi Tanıdım, Aşk Giyinen Adam, Ekmek Arası Rüya, Aşık Papağan Barı, Aşk Artık Burada Oturmuyor, Kapıyı Vurmadan Gir, Ay Falcısı, El Yazması Rüyalara, Yıldızlar Mektup Yazar, Sis Kelebekleri ...(roman-öykü)

Latife TEKİN : Sevgili Arsız Ölüm, Gece Dersleri, Buzdan Kılıçlar, Aşk İşaretleri, Ormanda Ölüm Yokmuş, Unutma Bahçesi, Muinar, Berci Kristin Çöp Masalları (öykü – roman)

Bahattin ÖZKİŞİ : Sokakta, Köse Kadı, Uçtaki Adam (Roman) Göç Zamanı, Bir Çınar Vardı (Öykü)

Yılmaz BOYUNAGA : Malazgirt’in Üç Atlısı, Hilal Uğruna, Kırık Hançer, Kan ve Gül, Zafer Rüzgarları, Hint Sularında (tarihi romanlar)

Orhan PAMUK :İlk romanlarında klasik anlayışa bağlı kalarak geleneksel anlatım biçimlerini kullandı. Yakın dönemde ise postmodern yönelimi benimsedi. Yapıtlarında tarihi dokuyu, aileyi, bireyin kendisine ve çevresine yabancılaşmasını anlattı. Cevdet Bey ve Oğulları, Sessiz Ev, Beyaz Kale, Kara Kitap, Benim Adım Kırmızı, Yeni Hayat, Kar, Masumiyet Müzesi (Roman) Öteki Renkler (Öykü)

Bilge KARASU : Göçmüş Kediler Bahçesi, Gece, Kılavuz, Narla İncire Gazel, Altı Ay Bir Güz (roman) Troya’da Ölüm Vardı, Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı, Kısmet Büfesi (öykü) Ne Kitapsız Ne Kedisiz, Öteki Metinler (deneme)

Oğuz ATAY : Kent yaşamının karmaşası içinde yabancılaşan aydınların dramını, modern roman tekniklerinden ve değişik anlatım biçimlerinden yararlanarak alaycı bir anlatımın ağır bastığı, ayrıntılara inen bir tutumla yansıtmıştır. Bilinç akışı yönteminden , iç monolog tekniğinden yararlanarak, kokuşmuş olarak nitelendirdiği yerleşik düzenin tüm değer yargılarını üst kurmaca tekniğini kullanarak sarısmaya çalışmıştır. Tutunamayanlar, Tehlikeli Oyunlar, Bir Bilim Adamının Romanı (Roman) Korkuyu Beklerken (Öykü) Oyunlarla Yaşayanlar (Oyun)

Selim İLERİ : Cumartesi Yalnızlığı, Pastırma Yazı, Eski Defterlerde Solmuş Çiçekler, Fotoğrafi Sana Gönderiyorum, Bir Denizin Eteklerinde, Kötülük, Yarın Yapayalnız, Bu Yaz Ayrılığın İlk Yazı

Olacak, Her Gece Bodrum, Bir Akşam Alacası, Cehennem Kraliçesi, Kızıl Saçlı Amazon (öykü-roman)

Cahit ZARİFOĞLU : İşaret Çocukları, Yedi Güzel Adam, Menziller (şiir) İns (öykü) Savaş Ritimleri, Ağaçkakanlar, Serçekuş, Katıraslan, Yürek Dede ile Padişah (roman) Yaşamak (günlük)

Selçuk BARAN : Haziran, Anaların Hakkı, Tortu, Yelkovan Yokuşu, Arjantin Tangoları (öykü) Bir Solgun Adam, Bozkır Çiçekleri, Güz Gelmeden (roman) Porselen Bebek, Türkan Hanım, Charlie'nin Büyük Cam Asansörü (oyun)

Pınar KÜR : Yarın Yarın, Küçük Oyuncu, Asılacak Kadın, Bitmeyen Aşk, Sonuncu Sonbahar, Bir Cinayet Romanı, Cinayet Fakültesi (roman) Akışı Olmayan Sular, Bir Deli Ağaç, Hayalet Hikayeleri (öykü) Ademden Önce, Bağla Şu İş, Vişnenin Cinsiyeti, Aç Sınıfın Laneti (çeviri) Haydi Gel Bizimle Ol (tv programı)

FÜRÜZAN : Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım, Gecenin Öteki Yüzü, Gül Mevsimidir (Öykü) 47'liler, Berlin'in Nar Çiçeği (Roman) yeni Konuklar, Balkan Yolcusu, Ev Sahipleri (Gezi) Redife'ye Güzelleme, Kış Gelmeden (Oyun) Lodoslar Kenti (Şiir) Türkiyeli Çocuklar-Die Kinder Der Turkei (Çocuk Kitabı)

Rasim ÖZDENÖREN : Hastalar ve Işıklar, Çözülme, Çok Sesli Bir Ölüm, Çarpılmışlar, Denize Açılan Kapı, Kuyu, Hışırtı (Öykü) Kent İlişkileri, Yüzler, İpin Ucu (deneme)

İnci ARAL : Uykusuzlar, Kıran Resimleri, Sevginin Eşsiz Kışı, Gölgede Kırk Derece, Ağda Zamanı, Anlar İzler Tutkular, Ruhumu Öpmeyi Unuttun, Unutmak (öykü) Ölü Erkek Kuşlar, Yeni Yalan Zamanlar, Hiçbir Aşk Hiçbir Ölüm, İçimden Kuşlar Göçüyor, Mor, Taş ve Ten, Safran Sarı, Sadakat, Şarkını Söylediğin Zaman (roman)

Sevgi SOYSAL : Tutkulu Perçem, Tante Rosa, Yürürmek, Yenişehir'de Bir Öğle Vakti, Barış Adlı Çocuk, Şafak, Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu, Bakmak, Hoş geldin Ölüm (öykü-roman)

Buket UZUNER : İstanbullular, Uzun Beyaz Bulut-Gelibolu, Kumral Ada-Mavi Tuna, Balık İzlerinin Sesi, İki Yeşil Susamuru (roman) Yolda, Şiirin Kızkardeşi Öykü, Şairler Şehri, Karayel Hüzünü, Güneş Yiyen Çingene, Ayın En Çıplak Günü, Benim Adım Mayıs (öykü)

Osman AYSU : Polisiye ve gerilim tarzındaki romanlarıyla tanınır. At Kuyruklu Adam, Cellat, Çöl Akrebi, Şeytanın Maskesi, Londra Moskova Hattı, Sorguç, Kuşkunun Ötesi, Rapsodi, Nemrut'un Gazabı, Güvercin Kayalıkları, Kurt Sığınağı, Bir Aşk Masalı, Miras, Yanık Yüz, Karanlıkta Fısıltılar, Sır Duvarları, Leoparın İzleri, Tutkunun Esiri, Kuşku Zinciri, Puslu Anılar, Yüreğimde Yare Var, Tamara'nın Gözyaşları, İktidar Merdiveni, Çifte Tehlike, Sönmeyen Ateş

Canan TAN : Piraye, Erolinle Dans, En Son Yüreklere Ölür, Aşkın Sanal Halleri, Söylenmemiş Şarkılar, Çikolata Kaplı Hüzünler, Yüreğim Seni Çok Sevdi, İz, Sokaklardan Bir Ali, İssiz Erkekler Korosu (roman)

Gülten DAYIOĞLU : Geride Kalanlar, Geriye Dönenler, Uçan Motor, Kırmızı Bisikletin Binicisi, Leylek Karda Kaldı, Şenlik Günü, Kır Gezisi, Azat kuşu, Deli Bey, Kumluktaki Yavru Martı, Sıcak Ekmek, Uçurtma, Neşeli Boyacı, Küskün Ayıcık, Yaşanmış Hayvan Öyküleri, Leylek Havada (öykü) Fadiş, Dört kardeşiler, Suna'nın Serçeleri, Yurdumu Özledim, Ben Büyüyünce, Dünya Çocukların Olsa, Ölümsüz Ece, Kaf Dağı'nın Ardına Yolculuk, Parbat Dağının Esrarı, Midas kartalının Gözleri, Tuna'dan Uçan Kuş, Yeşil Kiraz, Sekizinci Renk, Akgüvercin ile Yeşilsakal'ın Aşkı (roman) Akıllı Pireler, Işın Çağı Çocukları, Mo'nun Gizemi (bilimkurgu) Bambaşka Bir Ülke Amerika'ya Yolculuk, Efsaneler Ülkesi Çin, Kangurular Ülkesi, Doğal Güzellikler Ülkesi Kenya, Güney Pasifik Adaları (gezi)

Osman ŞAHİN : Kırmızı Yel, Acenta Mirza, Ağız İçinde Dil Gibi, Acı Duman, Kolları Bağlı Doğan, Ay Bazen Mavidir, Selam Ateşleri, Başaklar Gece Doğar, Son Yörük, Güneş Harfleri, Fırat'ın Sırtındaki Kan, Geloş Dağı Efsanesi, Mahşer, Yeraltında Uçan kuş, Ölüm Oyunları, Ateş Yukarı Doğru Yanar, Sonuncu İz, Saçlı Yılan ile Selvihan, Katunada Dokuz Ay, Darağacı Avı (öykü, roman, inceleme)

Şahap SITKI : Çırılçıplak, Bulut gelir Pare Pare, Gülen Ayva Ağlayan Nar, Şubat Gecesi, Acı (öykü) Gün Görmeyen Sokak, Toprak, Gökkuşağı, Horoz Değirmeni, Kimin İçin (roman) Ayrı Dünyalar (oyun)

Mehmet GÜLER : İstanbul Kanatlı Ben, Kesekağıdı Ustaları (roman) Ak Badanalı Ev, İçim Dışım Gökkuşağı, En Güzel Gülücük Oyunu, Bir Eski Sevda, Üst Geçit, Uçurtmam Bulutlardan Yüce, Ferhat Gibi, Adım Çocukların Olsun, Balonlar Gökyüzünün Olsun, Aşk Çeyrek Gece (öykü) Okul Bir Türküdür, İkiizler, Yedi Renkli Dünya Çocukları (çocuk romanları) Keloğlan Keleşoğlan (masal)

Kemalettin TUĞCU : Aferin Yaşar, Kuklacı, Ana Kucağı, Bekçi Baba, Çocuk Pazarı, Ekmek Parası, Eskici Baba, Garip, İncili Terlik, Kimsesizler, Köye Gelen Yabancı, Küçük Besleme, Ormandaki İhtiyar, Oyuncakçı Dede, Şehir Çocuğu, Süt Annem, Üvey Baba, Yuvaya Dönüş, Zavallı Çocuk (çocuklar için 200 den fazla yazılmış romanlar)

İbrahim ÖRS : Göl Çocukları, Muhtarın Yeğenleri, Çocuk Cumhuriyeti, Yeşil Mağara... (çocuk romanları)

Tomris UYAR : İpek ve Bakır, Dizboyu Papatyalar, Yürekte Bukağı, Sekizinci Günah, Aramızdaki Şey, Rus Ruleti

Ayşe KULİN : Tarihten aldığı konuları ve biyografileri başarıyla romanlaştırmıştır. Sevdalinka, Füreya, Köprü, Güneşe Dön Yüzünü, Babama, Bir Tatlı Huzur, Adı Aylın, Geniş Zamanlar, Foto Sabah Resimleri, Nefes Nefese, İçimde Kızıl Bir Gül Gibi, Kardelenler, Gece Sesleri, Bir Gün, Bir Varmış Bir Yokmuş, Veda, Süt Nene'nin Masalları, Umut, Taş Duvar Açık Pencere, Türkan, Dürbünümde Kırk Sene, Hüzün, Gizli Anların Yolcusu (roman, biyografi, öykü)

Nezihe MERİÇ : Kendi yalnızlıklarını yaşayan genç kız ve kadınları anlatmadaki başarısı ve şiirsel üslubuyla tanınmıştır. Korsan Çıkmazı (Roman) Bozbulanık, Topal Koşma, menekşeli Bilinç, Dumanaltı, Bir Kara Derin Kuyu, Yandırma (Öykü) Sular Aydınlanıyordu, Sevdican, Çın Sabahta (Oyun) Alagün Çocukları, Küçük Bir Kız Tanıyorum, Dur Dünya Çocukları Bekle, Ahmet Adında Bir Çocuk (Çocuk Kitapları)

Elif ŞAFAK : Kem Gözlere Anadolu, Pinhan, Şehrin Aynaları, Mahrem, Bit Palas, Araf, Peşpeşe, Med Cezir, Baba ve Piç, Siyah Süt, Aşk, Kağıt Helva, Firarperest, İskender, Şemspare (roman)

Nermin BEZMEN : Kurt Seyit ve Şura, Kur Seyit ve Murka, Sır, Aurora'nın İncileri, Sırça Tuzak, Mengene Göçmenleri, Zihnimin Kanatları, Bizim Gizli Bahçemizden, Kırk Kırık Küp, Bir Gece Yolculuğu, Bir Duayenin Hatıraları, Turkuza Dönüş

İpek ONGUN : Gençlik ve çocuk kitaplarıyla tanınır. Bir Genç Kızın Gizli Defteri, Yaş On Yedi, Mektup Arkadaşları, Kamp Arkadaşları, Lütfen Beni Anla...

TİYATRO YAZARLARI

MUSAHİPZADE CELAL : Türk Kızı, Köprülüler, Macun Hokkası, Yedekçi, Kaşıkçılar, Atlı Ases, Balaban Ağa, Aynaroz Kadısı, Bir Kavuk Devrildi...

Haldun TANER : Yaşasın Demokrasi, Tuş, Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu, On İkiye Bir Var, Sancho'nun Sabah Yürüyüşü (öykü) Günün Adamı, Keşanlı Ali Destanı, Lütfen Dokunmayın, Huzur Çıkmazı, Zilli Zarife, Ha Bu Diyar, Aşk-ı Sevda, Hayırdır İnşallah, Yar Bana Bir Eğlence, Haneler, Çıktık Açık Alımla, Ayışığında Şamata, Dev Aynası, Astronot Niyazi, Ve Değirmen Dönerdi, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım, Fazilet Eczanesi, Eşeğin Gölgesi ... (oyun)

Refik ERDURAN : Karayar Köprüsü, Cengiz Han'ın Bisikleti, Tamirci Deli, Bir Kilo Namus, İp Oyunu, Ayı Masalı, Aman Avcı, Canavar Cafer, Uçurtmanın Zinciri, Bunu Yapan İki Kişi, merdiven Konçertosu, Sahip...(oyun)

Recep BİLGİNER : İsyancılar, Ben Devletim, Sarı Naciye, Ben Kimim, Kıskanç, Sevgi ve Barış, Zaferden Sonra, Sırat Köprüsü, Yunus Emre, Oyun Bitti, Karım ve Kızım, Mevlana... (oyun)

Orhan ASENA : Korku, Tanrılar ve İnsanlar-Gılgamış, Hürrem Sultan, Yalan, Kapılar, Simavnalı Şeyh Bedrettin, Atçalı Kel Mehmet, Ölü Kentin Nabzı, Alemdar Mustafa Paşa, Tohum ve Toprak, Yurttaş A.B.C, Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe, Fadik Kız, Bir kadın Üzerine Çeşitlemeler, Şili'de Av, Karacaoğlan... (oyun)

Turan OFLAZOĞLU : Keziban, Allah'ın Dediği Olur, Deli İbrahim, IV. Murat, Sokrates Savunuyor, Elif Ana, Genç Osman, Kösem Sultan, III. Selim, Cem Sultan, Korkut Ata, Yavuz Selim...(oyun)

Muhsin ERTUĞRUL : Leblebici Horhor, Bir Millet Uyanıyor, Kahveci Güzeli, Kızılırmak Karakoyun...

Güngör DİLMEN : Canlı Maymun Lokantası, Midas'ın Kulakları, Kurban, Midas'ın Altınları, Midas'ın Kördüğümü, Deli Dumrul , Ayak Parmakları, Avcı Karkap, Akat'ın Yay, Ben Anadolu, Devlet ve İnsan, Hakimiyet-i Milliye Aşevi, Aşkımız Aksaray'ın En Büyük Yangını... (oyun)

Cevat Fehmi BAŞKUT : Büyük Şehir, Ayarsızlar, Hacı Kaptan, Küçük Şehir, Paydos, Hacıyatmaz, Buzlar Çözülmeden, Öbür Gelişte, Koca Bebek, Göç, Ölen Hangisi, Soygun, Emekli, Kleopatra Mezarı, Harput'ta Bir Amerikalı...(oyun)

Turgut ÖZAKMAN : Pembe Evin Kaderi, Ocak, Kanaviçe, Duvarların Ötesi, Töre, Fehim Paşa Konağı, Resimli Osmanlı Tarihi, Güneşte On Kişi, Babamla Birlikte, Ah Şu gençler, Ben Mimar Sinan, Sarıpınar...(oyun) Şu Çılgın Türkler

Haldun DORMEN : Dün Gece Yolda Giderken Komik Bir Şey Oldu, Bu Oyun Başka Oyun, Lüküs Hayat, Şahane Züğürtler, Hisseli Harikalar Kumpanyası...

Cahit ATAY : Pusuda, Pervaneler, Karaların Memetleri, Ana Hanım Kız Hanım, Sultan Gelin...

Sermet ÇAĞAN : Ayak Bacak Fabrikası, Savaş Oyunu, Mrozek'in Polisleri

Bilgesu ERENUS : Misafir, El Kapısı, Ortak, Nereye Payidar, Kelaynaklar, Güneyli Bayan, Arka Bahçe, İkili Oyun, İnsan Aklını Koruma Enstitüsü, Halide, Birbirine Eş Beş Kardeş

Nazım KURŞUNLU : Branda Bezi, Fatih, Dumanlıda Telaki Var, Merdiven, melekler ve İnsanlar, Çılg, İpler Elimizde Değil, Çivi Çivi Söker, Analar Babalar Okulu, Gecikenler, Kör Kadı, Evler ve İnsanlar, Baba Evi

Dinçer SÜMER : Eski Fotoğraflar, Gül Satardı Melek Hanım, Katip Çıkmazı, Maviydi Bisikletim, Gecenin Kulları, Memurođlu Memur, Ali Ayşe Seviyo, Beni Dünya Kadar Sev, Sandalım Kıyıya Bağlı, Marion ile memet

Vasıf ÖNGÖREN : Asiye Nasıl Kurtulur, Almanya Defteri, Oyun Nasıl Oynanmalı, Zengin Mutfağı

Başar SABUNCU : Şerefiye, Çark, Kargalar, İşçi Babası Ömer Ağa ile Küçükhanımın Şoförü Recep, Kaldırım Serçesi, memurlar, Zemberek, Sayın Muhbir Vatandaşlar, Herkes Aynı Bahçede...

Ülker KÖKSAL : Altın Kayalar Adası, Ankara'da Leylak Günleri, Annemle Kahve İçmek, Ayşegül, Bana Çocukluğumu Anlat, Benim Sevgili Genim, Boncuk Adası, Dağ Denize Kavuştu, Değişim, Gel de Gülme Şu Halimize, Sevgisayar, Sırça Köşk, Barış Gezegeni, Mavi Gezegeni Kim Kurtaracak (çocuk kitapları) Uzaklar, Bir Garip Oyun, Sevda, Sacide, Yollar, Besleme, Önce Sevgi, Buluşma, Adem'in Kaburga Kemiği...(Oyun)

Mehmet BAYDUR : Elma Hırsızları, Yalancının Resmi, genel Anlamda Öpüşme, Yeşil Papağan Limited, Sevgi Ayakları, Kamyon, Kutu Kutu, Düdüklüde Kıymalı Bamya, Yalnızlığın Oyuncakları, Limon, kadın İstasyonu, Cumhuriyet Kızı, Tensing, Menekşe Korsanları, Maskeli Süvari, Yangın Yerinde Orkideler...

Hasan Nail CANAT : Geleneksel tiyatroyu sürdürmüştür. Keloğlan, Mindrella, Süper Bekçi (çocuk oyunları) Bir Avuç Ateş, Aynalar Yolumu Kesti, Demedim mi (tiyatro) Bize Nasıl Kıydınız, Beşinci Boyut, Sürgün, Çizme, Hasret, Siyah Pelerinli Adam, Camgöz, Deli Yürek, Ekmek Teknesi, Kalp Gözü (senaryo)

SON DÖNEM ŞAİRLER

Hüseyin ERGÜLEN

Ümit Yaşar OĞUZCAN

Orhan şaik Gökyay

Cahit külebi

Ömer Bedrettin uşaklı

Ceyhun atuf kansu

Nihat behram

Süreyya berfe

Erdem beyazıt

ARAŞTIRMACILAR

Sebattin Eyüboğlu

Bedri Rahmi eyüboğlu

Nihat sami banarlı

Ruşen eşref ünaydın

Hasan ali yücel

Pertev naili boratav

Tahir alangu

Suut kemal yetkin Nurullah ataç Mehmet kaplan salah birsal cemil meriç Mithat enç

KURTULUŞ SAVAŞI

MASAL

Eflatun Cem GÜNEY : Nar Tanesi, Sabırtaş, En Güzel Türk Masalları, Zümrüdüanka, Açıl Sofram Açıl, Akıl Kutusu, Bir Varmış Bir Yokmuş, Evvel Zaman İçinde, Dede Korkut, Kerem İle Aslı, Gökten Üç Elma Düştü, Az Gittim Uz Gittim, Folklor, Halk Edebiyatı, Matem, Nasrettin Hoca (masallar, araştırmalar)

Naki TEZEL : İstanbul Masalları, Keloğlan, Köroğlu, Bilmeceler ve Maniler, Beybörek, Altın Tas, Yeşil Kuş, Peri Kızı, Konuşan Kaval, Elmas İşlemeli Nine, Küçük Sultanın Güvercinleri, Altın Bülbül, Limon Kız Sultan, Türk Masalları

Oğuz TANSEL : Savrulmayı Bekleyen Harman, Gözünü Sevdiğim (şiir) Altı Kardeşler, Üç Kızlar, Yedi Devler, Mavi Gelin, Allı ile Fırfin, Konuşan Balıkla Yalnız Kız, Çobanla Bey Kızı (masallar)